

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

(ฉบับสมบูรณ์)

สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย

จังหวัดยโสธร

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ นี้จัดทำขึ้น เป็นแนวทางและเครื่องมือในการบริหารพัฒนาด้านการเกษตรอำเภอมาหชนะชัย ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะ ๕ ปี ครอบคลุมด้านการเกษตรทุกด้าน เช่น ด้านพัฒนาสินค้า ด้านพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร ด้านพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรเกษตร ด้านการแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

สำนักงานเกษตรอำเภอมาหชนะชัย ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอมาหชนะชัย ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นแนวทาง และเครื่องมือในการพัฒนาการเกษตรอำเภอ และนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล

ขอขอบคุณท่านเกษตรอำเภอ ประธานศพก. ประธานแปลงใหญ่ ประธาน อคม. เจ้าหน้าที่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน องค์กรปกครองท้องถิ่น และเกษตรกรทุกท่านที่ด้รับร่วมจัดทำเวทีชุมชน จนทำให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอสำเร็จ และนำไปสู่การสรุปเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอสำเร็จสมบูรณ์ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอมาหชนะชัย

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑-๑๕
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๖-๒๐
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๑
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	
๑.๔.๑ ชนิดสินค้า.....ข้าว.....	๒๑
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๑-๒๗
๒) ปริมาณการผลิต	๒๘
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๙
๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๐
๕) ต้นทุนการผลิต	๓๐
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๑-๓๒
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๒-๓๓
๑.๔.๒ ชนิดสินค้า.....มันสำปะหลัง.....	
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๔-๓๘
๒) ปริมาณการผลิต	๓๙
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๐-๔๑
๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๔๒
๕) ต้นทุนการผลิต	๔๒
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๓-๔๔
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	

๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา

๔๕-๔๖

๓ การจัดทำ TOWS Matrix

๔๗

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑
ตารางที่ ๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒
ตารางที่ ๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓
ตารางที่ ๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๔
ตารางที่ ๕	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๕
ตารางที่ ๖	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๕-๖
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๖
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๗
ตารางที่ ๙	แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๙-๑๑
ตารางที่ ๑๐	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๕
ตารางที่ ๑๑	แสดงกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๕-๑๖
ตารางที่ ๑๒	แสดงทรัพยากรดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๖
ตารางที่ ๑๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๒
ตารางที่ ๑๔	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๔
ตารางที่ ๑๕	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๖
ตารางที่ ๑๖	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๘
ตารางที่ ๑๗	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี..๒๕๖๔..อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๐
ตารางที่ ๑๘	แสดง Smart-Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๓
ตารางที่ ๑๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๔
ตารางที่ ๒๐	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๖
ตารางที่ ๒๑	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๗

ตารางที่ ๒๒	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๙
ตารางที่ ๒๓	แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๔๒
ตารางที่ ๒๔	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๕-๔๖
ตารางที่ ๒๕	การจัดทำTOWSMatrix	๔๗

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑
ภาพที่ ๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒
ภาพที่ ๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓
ภาพที่ ๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๔
ภาพที่ ๕	แสดงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๘
ภาพที่ ๖	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๖
ภาพที่ ๗	แผนภูมิแท่งแสดงทรัพยากรดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๖
ภาพที่ ๘	แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๘
ภาพที่ ๙	แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๙
ภาพที่ ๑๐	แสดงพื้นที่ชลประทานปัจจุบัน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๑๙
ภาพที่ ๑๑	แสดงพื้นที่แหล่งน้ำโครงการกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๐
ภาพที่ ๑๒	แสดงพื้นที่อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๐
ภาพที่ ๑๓	แสดงโครงการชลประทานขนาดใหญ่ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๑
ภาพที่ ๑๔	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย	๒๓
ภาพที่ ๑๕	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย	๒๔
ภาพที่ ๑๖	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมหาชนะชัย	๒๕
ภาพที่ ๑๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย	๒๗
ภาพที่ ๑๘	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย	๒๗
ภาพที่ ๑๙	แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๒๙
ภาพที่ ๒๐	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๑
ภาพที่ ๒๑	แสดงแหล่งรับซื้อ ข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	๓๒
ภาพที่ ๒๒	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย	๓๕
ภาพที่ ๒๓	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังอำเภอมหาชนะชัย	๓๕

ภาพที่ ๒๔	แสดงพื้นที่ปลูกลำไย (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอห้วยซ้อย	๓๖
ภาพที่ ๒๕	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอห้วยซ้อย	๓๘
ภาพที่ ๒๖	แผนภูมิแสดงร้อยละพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอห้วยซ้อย	๓๘
ภาพที่ ๒๗	แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกลำไย อำเภอห้วยซ้อย	๔๐
ภาพที่ ๒๘	แสดงวิธีการตลาดลำไย อำเภอห้วยซ้อย จังหวัดยโสธร	๔๓
ภาพที่ ๒๙	แสดงแหล่งรับซื้อลำไย อำเภอห้วยซ้อย จังหวัดยโสธร	๔๔

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอมหาชนะชัย ห่างจากจังหวัดยโสธรระยะทาง ๔๑ กิโลเมตร
ขนาดพื้นที่มีเนื้อที่ ๔๕๕.๒๗ ตารางกิโลเมตร

๑.๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพนมไพร (จังหวัดร้อยเอ็ด) และอำเภอคำเขื่อนแก้ว
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเชียงใน (จังหวัดอุบลราชธานี)
ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอค้อวัง อำเภอราษีไศล (จังหวัดศรีสะเกษ)
และทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอศิลาลาด (จังหวัดศรีสะเกษ) และอำเภอพนมไพร (จังหวัดร้อยเอ็ด)

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอมหาชนะชัย
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ ตำบล จำนวน ๑๐๓ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล
จำนวน ๑๐ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน
หัวเมือง		๑	-	๑๔	
ม่วง		๑	-	๑๒	
คูเมือง		๑	-	๑๒	
บึงแก		๑	-	๑๑	
พระเสาร์		๑	-	๑๐	
ผือฮี		๑	-	๘	
สงยาง		๑	-	๘	
บากเรือ		๑	-	๑๑	
โนนทราย		๑	-	๗	
ฟ้าหยาด		๑	๑	๑๐	

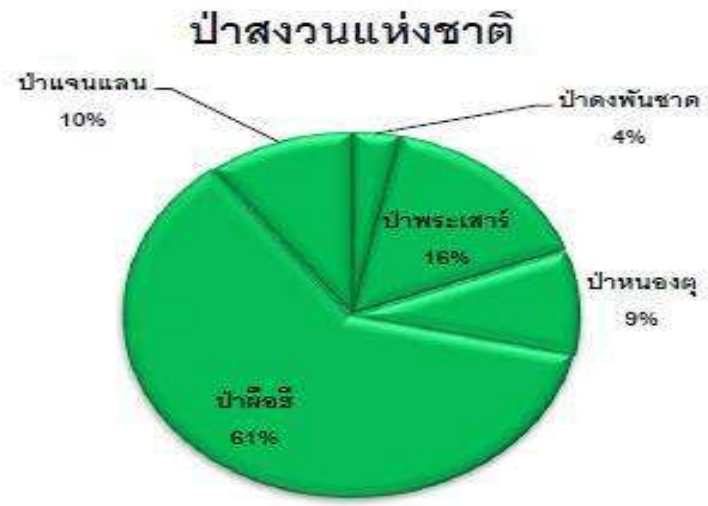
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่

อำเภอมหาชนะชัย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๔ ของพื้นที่ทั้งอำเภอ รองลงมาเป็นที่ราบมีภูเขาเรื่องน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๙ ของพื้นที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีพื้นที่มหาชนะชัยบางส่วนอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ โดยราษฎรได้จับจองที่ดินเพื่อประกอบการเกษตรมานาน โดยมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ทุ่งทำเลี้ยงสัตว์และป่าสงวนแห่งชาติแยกเป็น ดังนี้

๑) ป่าดงพืชมงคล	ตำบลฟ้าหยาด	เนื้อที่ ๔๖๘ ไร่
๒) ป่าพระเสาร์	ตำบลพระเสาร์	เนื้อที่ ๒,๑๗๕ ไร่
๓) ป่าหนองตุ	ตำบลพระเสาร์	เนื้อที่ ๑,๒๗๕ ไร่
๔) ป่าผือฮี	ตำบลฟ้าหยาด, คูเมือง, สงยาง, ผือฮี	เนื้อที่ ๘,๔๐๐ ไร่
๕) ป่าแจนแลน	ตำบลผือฮี	เนื้อที่ ๑,๔๒๕ ไร่

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอมหาชนะชัย
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอมหาชนะชัย พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๔ ของพื้นที่ทั้งอำเภอ รองลงมาเป็นที่ราบมีภูเขาเรื่องน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๙ ของพื้นที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ สภาพดินเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) เนื้อดินล่างเป็นดินร่วนปนทราย ถึงดินร่วนเหนียวปนทรายปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงปาน

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ อำเภอ มหาชนะชัย
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอ มหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

อำเภอ มหาชนะชัย พื้นที่กลุ่มดินส่วนใหญ่เป็นกลุ่มดินที่ ๖/๗ มีพื้นที่ ๕๓,๗๘๒ ไร่
คิด

เป็นร้อยละ ๑๘.๙๐ ของพื้นที่อำเภอ เป็นการปะปนกันของกลุ่มดินที่ ๖ และกลุ่มที่ดิน ๗ ลักษณะ
กลุ่มดินที่ ๖ เป็นพวกดินเหนียว มีจุดปะสีน้ำตาล บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวก
เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึกมาก มีการ
ละลายน้ำเลว พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบ ดิน มีความอุดมสมบูรณ์ตามสภาพต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรด
จัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ลักษณะกลุ่มดินที่ ๗ เป็นดินเหนียวสีแดง ปะปน
ตลอดชั้นดิน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ดินมีความ
อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๖.๐ -
๗.๐

ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่กลุ่มดินของอำเภอ มหาชนะชัย

ที่	กลุ่มดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	กลุ่มดินที่ ๑๗	๑๓,๖๙๔	๔.๘๑
๒	กลุ่มดินที่ ๑๗/๑๘	๑๐,๖๔๙	๓.๘๕
๓	กลุ่มดินที่ ๑๗/๖	๓,๐๕๖	๑.๐๗
๔	กลุ่มดินที่ ๑๘	๕,๙๐๔	๒.๐๗
๕	กลุ่มดินที่ ๒	๔๐,๐๓๔	๑๔.๐๗
๖	กลุ่มดินที่ ๒๐	๗,๔๑๕	๒.๖๑
๗	กลุ่มดินที่ ๒๑/๒	๒,๖๓๗	๐.๙๓

๘	กลุ่มดินที่ ๒๒	๒,๓๔๔	๐.๘๒
๙	กลุ่มดินที่ ๒๒/๒๔	๑,๐๘๗	๐.๓๘
๑๐	กลุ่มดินที่ ๓๓	๒,๕๒๕	๐.๘๙
๑๑	กลุ่มดินที่ ๓๕	๒,๔๙๔	๐.๘๘
๑๒	กลุ่มที่ดิน ๓๕/๑	๒,๗๒๓	๐.๙๖
๑๓	กลุ่มดินที่ ๓๕/๔๐	๓,๔๑๓	๑.๒๐
๑๔	กลุ่มที่ดิน ๔/๒	๓๖,๙๒๔	๑๒.๙๘
๑๕	กลุ่มดินที่ ๔/๐	๓๙,๒๓๘	๑๓.๗๙
๑๖	กลุ่มดินที่ ๔๐/๑๗	๗๔๘	๐.๒๖
๑๗	กลุ่มที่ดิน ๔๐/๒	๓,๐๖๗	๑.๐๘
๑๘	กลุ่มดินที่ ๔๐/๔๑	๑,๙๑๘	๐.๖๗
๑๙	กลุ่มดินที่ ๔๑	๒,๘๘๑	๑.๐๑
๒๐	กลุ่มดินที่ ๔๔	๑,๑๘๘	๑.๐๑
๒๑	กลุ่มดินที่ ๖	๒๕,๑๙	๘.๘๖
๒๒	กลุ่มที่ดิน ๖/๗	๕๓,๗๓๔	๑๘.๙๐
๒๓	๒๔ W	๑,๑๓๔	๐.๔๐
	รวม	๒๘๔,๕๔๓	๑๐๐.๐๐

กลุ่มที่ ๑๗

ชุดดินบุนทริก (Bt) ชุดดินสายบุรี (Bu) ชุดดินเขมราฐ(Kmr) ชุดดินโคกคเคียน (Ko) และชุดดินหล่มเก่า (Lk) ชุดดินสุโขทัย (Pi) ชุดดินปากคม(Pkm) ชุดดินร้อยเอ็ด (Re) ชุดดินเรณู (Rn) ชุดดินสงขลา (Sng) และชุดดินวิสัย (vi)

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่ม ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบตอซัง ไถกลบเมื่ออายุเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยคอกหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ใน ช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนา ๒ หรือปลูกพืชไร่ หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกทรง

กว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/หลุมในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปุ๋ย ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ชุดดิน ชุดดินชลบุรี(Cb) ชุดดินไชยา(Cya)ชุดดินโคกสำโรง(Ksr) และชุดเขาย้อม(Kyo)

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นต่างการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนนํ้านาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบตอซัง ไถกลบเมื่ออายุเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนา ๒ หรือปลูกพืชไร่ หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/หลุมในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปุ๋ย ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒

ชุดดิน ชุดดินอยุธยา(Ay) ชุดดินบางเขน(Bn)ชุดดินเปรี๊ยะว(Bp) ชุดดินมหาโพธิ์(Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งแรงแและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ ปลูกข้าวไถพรวนที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หวานโสนให้ทั่วแปลงปลูกไถกลบตอซังปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบ

พืชปุ๋ยสด(โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบต่อซัง ไถกลบเมื่ออายุเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์)รวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนา ๒ หรือปลูกพืชไร่ หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่น ล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หวานวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรืออินทรีย์ น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดน้ำ ล้างและ ขอบคูไม่ให้ดินเกิดการเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หวานด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ ๒๐

ชุดดิน ชุดดินกูร่าร้องไห้(Ki) ชุดดินหนองแก(Nk) ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์(Tsr) และชุดดินอุดร(Ud)
ลักษณะเด่น กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำนํ้า มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือ ภาย ในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ปัญหา ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งเกลือ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มนพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ไม่มีแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝนทำความเสียหายให้กับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มิน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบต่อซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนแอฟริกัน)หรือดินไถต่อซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด หรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบต่อซัง ไถกลบเมื่ออายุเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์)รวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ ๓๐-๓๕ วัน จำนวน ๕-๘ ตัน/จับ ระยะปักดำ ๒๐x๒๐ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมด้วยปุ๋ยหมักคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ในผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายในและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

ชุดดิน ชุดดินเพชรบุรี(Pb) และชุดดินสรรพยา(Sa)
ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบสีมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนนํ้านาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากนํ้าป่าไหลบ่าท่วมขัง และนํ้าท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชไม่ชอบนํ้า

แนวทางการจัดการ ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูก ให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบและทำคันดินเอช่วยกักเก็บนํ้า ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์นํ้าหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน มีระบบการให้นํ้าในช่วงที่ข้าวขาดนํ้า หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นํ้า ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันนํ้าท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นํ้า หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/หลุมในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นํ้า ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตเสียมโตรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งนํ้าชลประทานและจัดระบบการให้นํ้าในแปลงปลูก

ชุดดินที่ ๒๒

ชุดดิน ชุดดินนํ้ากระจาย(N) ชุดดินสันทราย(Sai) และชุดดินสีทน(St)

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลํ้านํ้าเนื้อหยาบ ปฏิริยาตินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางการระบายนํ้าเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้านาน และท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบนํ้า

แนวทางการจัดการ ปลูกข้าวไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์นํ้าหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งนํ้า พัฒนาแหล่งนํ้าไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดนํ้าหรือใช้ทำนา ๒ หรือปลูกพืชไร่ หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นํ้า ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕๐-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นํ้า หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์นํ้า ตามชนิดที่ปลูก พัฒนาแหล่งนํ้าชลประทานและจัดระบบการให้นํ้าในแปลงปลูก

กลุ่มดินที่ ๓๓

ชุดดิน ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงเพชรแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำคอก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) ชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการขึ้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักควรรใช้วัสดุหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด หว่านเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ ตัน/ไร่ หรือบอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาดหรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดที่ปลูกเพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

กลุ่มที่ ๓๕

ชุดดิน ชุดดินดอนไร่ (Dr) ชุดดินด่านซ้าย(Ds) ชุดดินห้างฉัตร(Hc) ชุดดินโคราช(Kt) ชุดดินมาบบอง(Mb)

ชุดดิน สติก(Suk) ชุดดินวาริน(Wn) และชุดดินยโสธร(Yt)

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่เป็นกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่ค่อนข้างเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือบอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอกปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) รวมปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากควรรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ปลูกผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐*๕๐*๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต

ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบน้ำให้น้ำแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน: ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางประอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อยประกุกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา: โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหงทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ: ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งงานหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่ หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน: ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินห้วยแกลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา: ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ: ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได

คันดิน ปลุกพีชคลุมดิน ปลุกพีชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้ว หรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

ชุดดิน: ชุดดินบ้านไผ่ (Bpi) ชุดดินคำบง (Kg) และชุดดินมหาสารคาม (Msk)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินทรายหนาปานกลาง ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ทับบ่อยบนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี อยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา: ดินทรายหนาปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน ในระยะที่ฝนตกหนักจะมีน้ำขังหรือเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน เกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

แนวทางการจัดการ: ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือถกกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลุกพีชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำขังหรือบริเวณรากพืช ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ทำร่องระบายน้ำระหว่างแถวปลูก เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช ปลุกพีชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือปลุกพีชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

ชุดดิน: ชุดดินจันทึก (Cu) ชุดดินด่านขุนทด (Dk) และชุดดินน้ำพอง (Ng)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา: ดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน เกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

แนวทางการจัดการ: ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือถกกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือถกกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลุกพีชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูก ด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลุกพีชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลุกพีชแซม ทำแนวรั้ว หรือทำฐานหญ้า

แฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน: ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (Gk) ชุดดินแกลง (Kl) ชุดดินคลองขุด (kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (PtI) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์

ปัญหา: ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ: ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ -๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ชุดดิน: ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินนครปฐม (Np) ชุดดินผักกาด (Pat) ชุดดินสุโขทัย (Skt) ชุดดินท่าตูม (Tl) ชุดดินอุตรดิตถ์ (Utt) และชุดดินระโนด (Ran)

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา: โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ: ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔

สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้อินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก หลังเก็บเกี่ยวข้าวโดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอมหาสารคาม
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาสารคาม, พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

อุณหภูมิสูงสุด ๓๓.๗ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด ๒๔.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘.๗ องศาเซลเซียส

๑.๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอมหาสารคามมี ๓ ฤดูกาลดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มจากเดือนมีนาคม-พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน - กันยายน โดยจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดเอาความชื้นและฝนเข้ามาในพื้นที่ยิ่ง

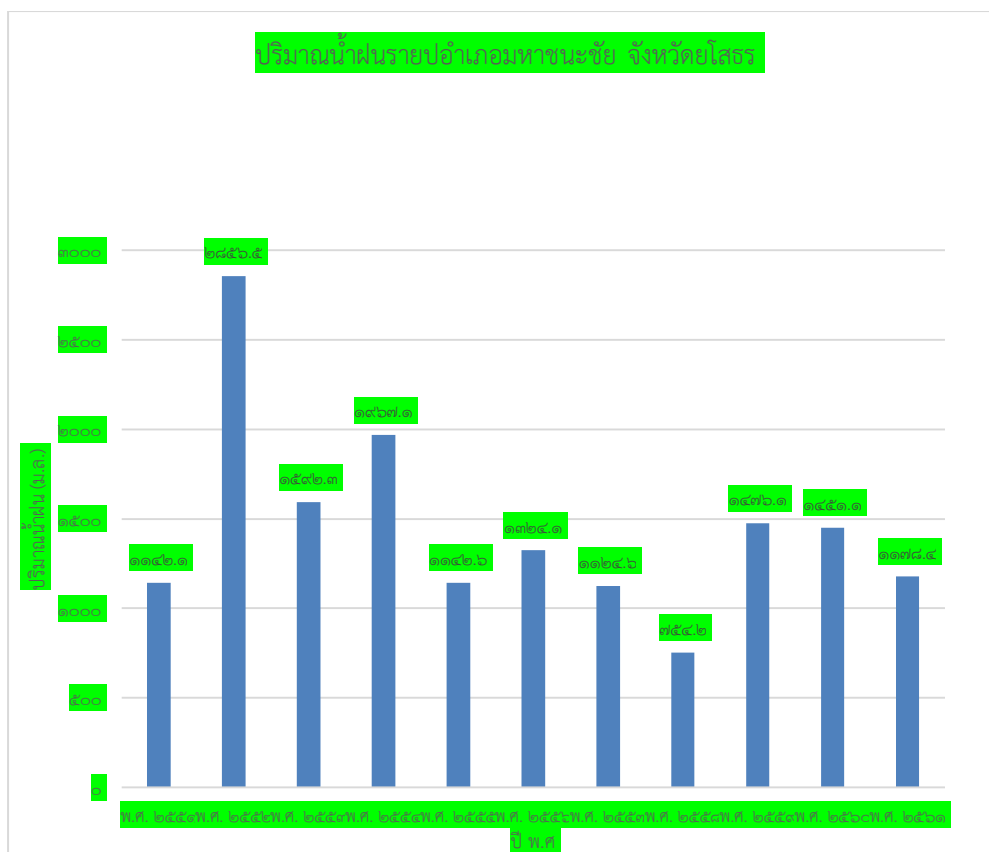
ฤดูหนาว เริ่มต้นเดือนตุลาคม- กุมภาพันธ์ ปีถัดไป โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม

ตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดเข้ามาในช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ซึ่งจะพัดเอาร่อง
ความกดอากาศสูง ส่งผลให้อากาศหนาวเย็น
๑.๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง ๑๐ ปี

ลำดับ	ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (ม.ล)
๑	๒๕๕๑	๑,๑๔๒.๑
๒	๒๕๕๒	๒,๘๕๖.๕
๓	๒๕๕๓	๑,๕๙๒.๓
๔	๒๕๕๔	๑,๙๖๗.๑
๕	๒๕๕๕	๑,๑๔๒.๖
๖	๒๕๕๖	๑,๓๒๔.๑
๗	๒๕๕๗	๑,๑๒๔.๖
๘	๒๕๕๘	๗๕๔.๒
๙	๒๕๕๙	๑,๔๗๖.๑
๑๐	๒๕๖๐	๑,๔๕๑.๑
๑๑	๒๕๖๑	๑,๑๗๘.๔

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีปริมาณน้ำฝน รอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑-
๒๕๖๑ ดังนี้ ปริมาณน้ำฝน ๑,๔๗๖.๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ปริมาณน้ำฝน ๑,๑๔๒.๑
มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ปริมาณน้ำฝน ๒,๘๕๖.๕ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ปริมาณน้ำฝน
๑,๕๙๒.๓ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ปริมาณน้ำฝน ๑,๙๖๗.๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ปริมาณ
น้ำฝน ๑,๑๔๒.๖ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ปริมาณน้ำฝน ๑,๓๒๔.๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ปริมาณ
น้ำฝน ๑,๑๒๔.๖ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปริมาณน้ำฝน ๗๕๔.๒ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๙
๑,๔๗๖.๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ปริมาณน้ำฝน ๑,๔๕๑.๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ปริมาณ
น้ำฝน ๑,๑๗๘.๔ มิลลิเมตร

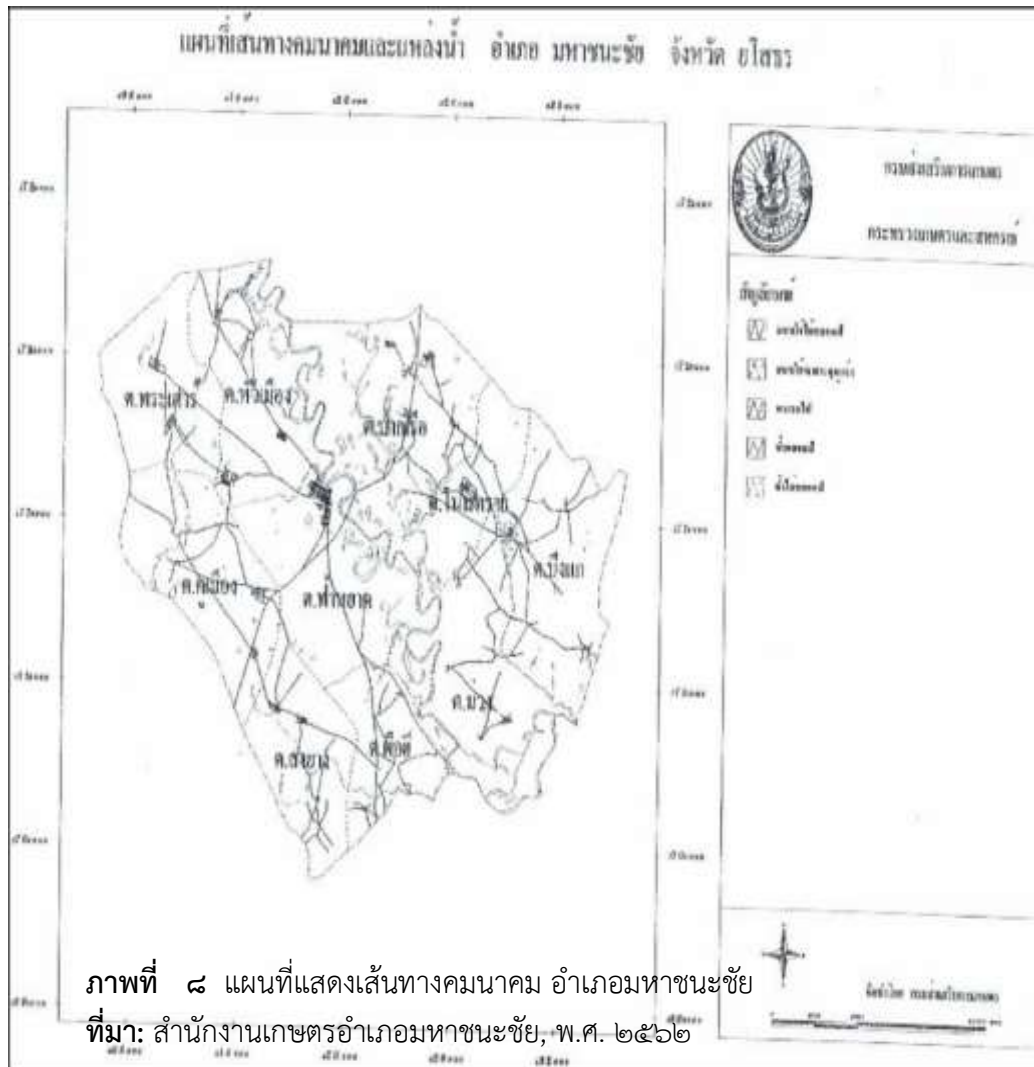
ภาพที่ ๗ แสดงค่าปริมาณน้ำฝนรายปี ย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๑

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

อำเภอพานะชัยมีเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอพานะชัย และจังหวัดรายละเอียดยัง ดังนี้

- (๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข๒๐๘๓ ถนนเส้นทางระหว่างอำเภอคำเขื่อนแก้วจังหวัดยโสธร - อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษเป็นถนนหลักในการเดินทางไปยังจังหวัดยโสธรและยังเป็นถนนหลักในการเดินทางจาก อำเภอพานะชัยไปยังจังหวัดอุบลราชธานี มีรถตู้ประจำทาง และรถบัสประจำทาง สาย ๕๐๔
- (๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข๒๐๘๓ ถนนเส้นทางระหว่างอำเภอพานะชัย - อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดทางหลวงหมายเลขสถานีขนส่งอำเภอพานะชัยมีสถานีขนส่งจำนวน ๒ แห่ง โดยมีรถบัสประจำทางสาย ๕๐๔

๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำของอำเภอมีกระจายอยู่โดยทั่วไปในตำบลต่างๆ โดยมีแหล่งน้ำสำคัญคือแม่น้ำชี ซึ่งไหลจากทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออกผ่านแนวกลางพื้นที่อำเภอโดยไหลผ่านท้องที่ตำบลหัวเมืองฟ้าหยาดบักเรือ ม่วงและ ผือฮีประมาณ ๕๕ กิโลเมตรและมีแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งหมด ๑๒๕ แห่งพื้นที่ ๗,๕๙๗ ไร่ แหล่ง น้ำที่เกษตรกรสร้างขึ้นจากงบประมาณทางราชการและภาคเอกชน ๔๐ แห่งพื้นที่ ๑,๓๘๑ ไร่ นอกจากนี้ยัง มีการปรับปรุงแหล่งน้ำซึ่งใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ และมีการขุดบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้นกระจายทุกหมู่บ้านโดย ระดับน้ำใต้ดินเฉลี่ยประมาณ ๘ เมตร แหล่งน้ำโดยทั่วไปขาดการใช้ประโยชน์ อย่างถูกต้อง บำรุงรักษาแหล่งน้ำบางแห่งตื้นเขินในฤดูแล้ง ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ แต่บางแห่งเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ จากแหล่งน้ำได้อย่างเต็มที่สำหรับการปลูกพืชฤดูแล้งโดยแหล่งน้ำที่ปรับปรุงใช้ ในการปลูกพืชฤดู แล้งโดยใช้ระบบกักน้ำคือกุดจางกุดปลาฆกุดน้ำนินและมีการติดตั้งจุดสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า ๕ จุดคือ บ้านฟ้าหยาด ตำบลฟ้าหยาด พื้นที่๕๐๐ ไร่ บ้านหนองยางตำบลหัวเมือง พื้นที่ ๓๕๐ ไร่ บ้านเวินชัย ตำบลผือฮี พื้นที่ ๕๐๐ ไร่ บ้านท่าสมอตำบลม่วงพื้นที่ ๓๕๐ ไร่ และบ้านดงจาง ตำบลบึงแก พื้นที่ ๕๐๐ ไร่

๑.๕.๒ โครงการชลประทาน

แหล่งน้ำกิน- น้ำใช้ ประเภทอื่นๆ

- ๑) บ่อน้ำบาดาล จำนวน ๕๑๖ บ่อ
- ๒) บ่อน้ำตื้นจำนวน ๒,๗๘๙ บ่อ
- ๓) ถังเก็บน้ำคสล. จำนวน ๒๔๘ ใบ
- ๔) ถังไฟเบอร์ กลาส จำนวน ๖๔ ใบ
- ๕) โอ่ง (๑๐๐ ปบ) จำนวน ๑๕,๓๗๗ ใบ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๒๐๓ แห่ง
- ๒) สถานีสูบน้ำโขงซีมูล จำนวน ๓ แห่ง
- ๓) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๑๐ แห่ง

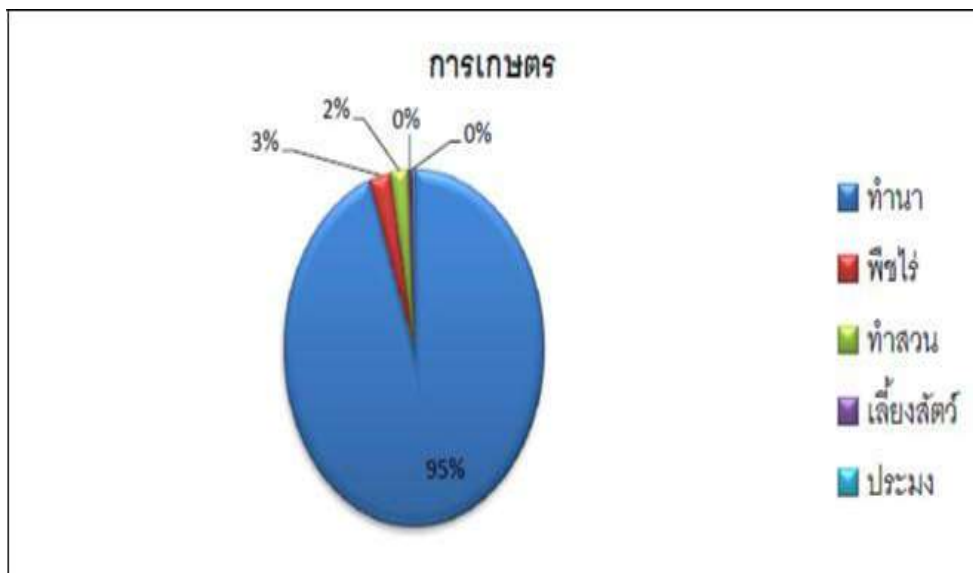
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพ ด้านการเกษตรที่หลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพที่สำคัญดังนี้

ด้านการเกษตรเกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ อำเภอมหาชนะชัยประกอบอาชีพหลักคือการทำนาจำนวน ๑๖๑,๗๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ๔๕ ของพื้นที่รองลงมาคือการปลูกพืชไร่ จำนวน ๖,๓๘๑ ไร่ คิด เป็นร้อยละ ๓ ของพื้นที่การทำสวน จำนวน ๓,๑๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒ ของพื้นที่การเลี้ยงสัตว์ ๑,๐๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๖ ของพื้นที่การประมง จำนวน ๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ ของพื้นที่ตามลำดับรายได้ ส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับราคาข้าวและราคาพืชผลทางการเกษตรราษฎรส่วนใหญ่ ยังขาดอาชีพเสริมหลังฤดูทำนา ทำให้ ไม่ มีรายได้ เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังต่างจังหวัดเป็นจำนวนมาก เพื่อขาย แรงงานตามโรงงานขนาดใหญ่ในเขตอุตสาหกรรม

ภาพที่ ๖ กราฟแสดงพื้นที่กิจกรรมการเกษตร อำเภอมหาชนะชัย

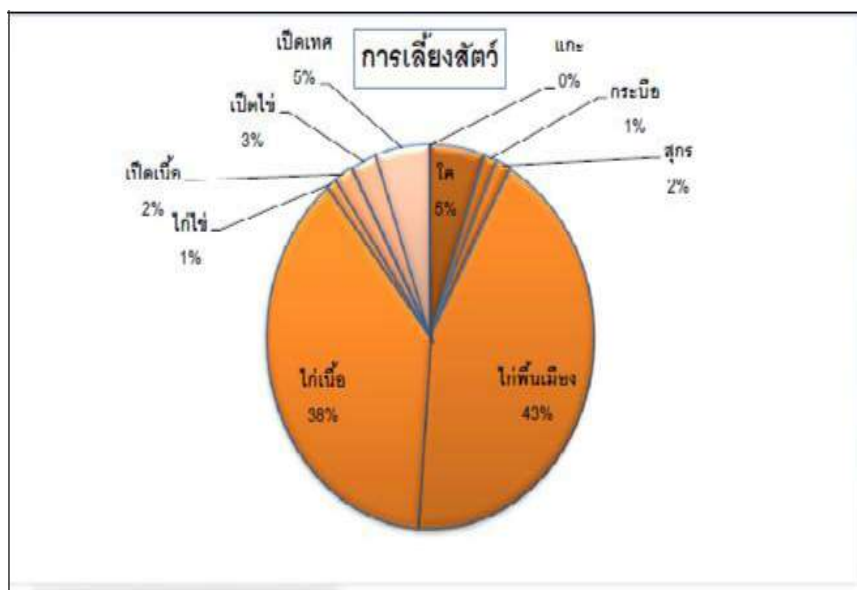

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๒

ด้านการเกษตร “ข้าว” ถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประชากรในเขตพื้นที่อำเภอมหาชนะชัย การทำนาส่วนใหญ่ อาศัยฝนเป็นการทำหว่าน ในพื้นที่ทำนาจะมีการปลูกข้าวเจ้าคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่โดยแบ่งออกเป็นข้าวขาวหอมมะลิ ๑๐๕ และ กข. ๑๕ ข้าวเหนียวคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่

ด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองคิดเป็นร้อยละ ๔๓ ไก่เนื้อคิดเป็นร้อยละ ๓๘ โคคิดเป็น ร้อยละ ๕ เป็ดเทศ คิดเป็นร้อยละ ๕ เป็ดเนื้อ คิดเป็นร้อยละ ๒ เป็ดไข่คิดเป็นร้อยละ ๓ กระบือคิดเป็น ร้อยละ ๑ สุกรคิดเป็นร้อยละ ๒ ไก่ไข่ และ แกะ คิดเป็นร้อยละ ๑ ปัจจุบันมีการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัย พืช ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อโครงการรพช ธนาคารโค-กระบือ การสร้างงานสร้างรายได้ ให้กับเกษตรกรชีพเลี้ยงเป็ดไข่ โครงการผสมเทียม โครงการ ส่งเสริมเลี้ยงสัตว์ ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

ภาพที่ ๗ กราฟแสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ อำเภอมหาชนะชัย

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์อำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๒

การประมง

เนื่องจากอำเภอมหาชนะชัยมีลำน้ำชีไหลผ่านเกษตรกรมีการทำประมง ลากอวน ลงเบ็ดราวและ ทอดแห่นอกจากนี้ยังมีการประมงตามแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติกระจายอยู่ ทุกตำบล/ หมู่บ้านรวมทั้งมี การขุดบ่อเลี้ยงปลา ๒ ประเภท คือ

๑. เลี้ยงแบบธรรมชาติ

โดยการขุดบ่อปล่อยปลาในบริเวณที่นาพบกระจายทุกหมู่บ้านประมาณ ร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนทั้งหมดส่วนมากเลี้ยงปลาธรรมชาติเพื่อการบริโภคและจำหน่าย เมื่อเหลือจากการ บริโภค

๒. เลี้ยงแบบธุรกิจ

โดยการขุดบ่อและให้อาหารปลาเชิงธุรกิจมีการจัดซื้อพันธุ์ ปลาปล่อยปลา นิลปลาจีนปลายี่สกเทศปลาดุกอูยการเลี้ยงปลาได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและวิทยาการจากสถานี ประมง น้ำจืดจังหวัดยโสธรตั้งอยู่ ที่บ้านปอแดง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จึงทำให้เกษตรกรหันมา เลี้ยงปลา แบบธุรกิจมากขึ้น

การหัตถกรรม การทอผ้าเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นซึ่งสืบทอดกันมานานานราษฎรเมื่อ ว่างจากการประกอบอาชีพ จะทอผ้าเพื่อใช้ประโยชน์ ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นสินค้าพื้นเมือง เช่น การ ทอผ้าไหมบ้านบัวขาว ตำบลม่วง การทอผ้าซิดบ้านชัยประสิทธิ์ ตำบลม่วง การทอผ้าไหม บ้านบาก เรือ ตำบลบากเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทอผ้าไหม ทอผ้าฝ้าย ทอผ้าขาวม้า ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้าน หัวเมือง ตำบลหัวเมืองซึ่งได้รับรางวัลประจำปี ๒๕๔๒ การทอเสื่อการทอเสื่อของราษฎรส่วนใหญ่ จะทำได้ เพื่อใช้ในครัวเรือนของตนเองโดยใช้วัสดุที่หาได้ จากท้องถิ่นเช่น ต้นผือเสื่อที่ได้จากการทอนอกจากนาไว้ ใช้ ในครัวเรือนแล้วยังใช้ เป็นของฝากสำหรับผู้มาเยือน หรือบริจาคให้วัดเพื่อใช้ประโยชน์ ต่อส่วนรวมด้วย

การจักสาน การจักสานนับเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกอย่างหนึ่งงานจักสานจะเป็นเครื่องใช้ ใน ครัวเรือนเช่นตะกร้าถักน่านนอกจากนี้ยังมีการจักสานอุปกรณ์ การจับปลา เช่น ลอบ ไซ เป็นต้น

(๒) ด้านการพาณิชย์

ในเขตพื้นที่อำเภอมหาชนะชัยมีธนาคารจำนวน ๓ แห่งได้ แก่ ธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร(ธกส.) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ เพื่อให้ในการลงทุนธุรกิจขนาดย่อมอำเภอมหาชนะชัยซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีนักลงทุนในเขตพื้นที่อำเภอมาก ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้อำเภอมหาชนะชัย ยังมีห้างสรรพสินค้า ๗ Eleven จำนวน ๒ แห่ง Tesco Lotus จำนวน ๑ แห่งบริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน ๑๖ แห่ง และร้านค้าทั่วไป จำนวน ๑,๕๕๒ แห่ง สถานีบริการน้ำมัน ขนาดใหญ่ จำนวน ๔ แห่ง และสหกรณ์ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัย จำกัดสหกรณ์ ผู้ใช้น้ำจำกัด สหกรณ์ปศุสัตว์ จำกัดสหกรณ์ ผู้ใช้น้ำ บ้าน ดงจางจำกัด สหกรณ์สมาชิกเกษตรกรรายย่อยจำกัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เพิ่ม มากขึ้นเปรียบเทียบช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมาทำให้เกิดการแข่งขัน ทางด้านการค้า และการลงทุนและมีแนวโน้มที่ จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

(๓) ผลิตภัณฑ์ ชุมชนและท้องถิ่น OTOP อำเภอมหาชนะชัยมีสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่โดดเด่นดังต่อไปนี้

๑. ผ้าทอมือลายลูกหวาย (ลายยศสุนทร) เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกาย ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองเกษตรกรผือฮีหมู่ ที่ ๑ ตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย
๒. ผ้าไหมมัดหมี่เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้านโนนยางหมู่ ๓ ที่ตำบลพระเส้า

๓. ข้าวกล้องงอกเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท อาหาร
๔. แหนมหมู- แหนมวัวเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท อาหาร ของกลุ่มแม่บ้านแปรรูป อาหารบ้านบึงแก หมู่ ที่ ๙ ตำบลบึงแก
๕. ผ้าไหมมัดหมี่เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกาย ของกลุ่มสตรีทอผ้า ไหมบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง
๖. ข้าวสารมะลิ (ทุ่งนาทอง) เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท อาหาร ของกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ ตำบลบากเรือ
๗. ผ้าขาวม้าเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
๘. ผ้าขาวม้าเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๓ ดาว ประเภทผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองบ้านสร้างแป้นหมู่ ที่ ๖ ตำบลสงยาง
๙. ผ้าไหมขิดลายยศสุนทรเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๓ ดาว ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่ม สตรีทอผ้าไหมบ้านบึงแก หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงแก
๑๐. ขนมนางเล็ดเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๓ ดาว ประเภท อาหาร ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชำ หมู่ที่ ๓ ตำบลสงยาง
๑๑. ผ้าห่มไหมยี่สิบเคราะห์ เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๒ ดาว ประเภท ของใช้ ของกลุ่มสตรีทอผ้าใย สี่เคราะห์
๑๒. มालย์ข้าวตอกเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๒ ดาว ประเภท ของใช้ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงฟ้าหยาพัฒนา
๑๓. ศิลปะประดิษฐ์ จากวัสดุผสมเป นสินค้า OTOP ระดับ ๒ ดาว ประเภท ของใช้ ของกลุ่มอนุรักษ์ใฝ่งาม
๑๔. ผ้าห่มใยสี่เคราะห์ เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๒ ดาว ประเภท ของใช้ ของกลุ่มสตรีทอผ้าใย สี่เคราะห์

(๔) ด้านการท่องเที่ยวอำเภอมหาชนะชัยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่

รอยพระพุทธรบาทจำลอง ตั้งอยู่ วัดพระพุทธรบาทโยธธรรบ้านหนองยาง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรเป็นโบราณสถานที่มีอายุยาวนานประมาณ ๑,๒๐๐ ปี เป็นที่สักการบูชาของชาวพุทธ ทั้งในและนอกพื้นที่

พิพิธภัณฑมัลย์ข้าวตอกตั้งอยู่ที่วัดหอก่องตำบลฟ้าหยาพัฒนาเป็นที่จัดแสดงมัลย์ข้าวตอกขนาดใหญ่หนึ่งเดียวในโลกซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่

พระธาตุนฤตา ตั้งอยู่ที่วัดพระธาตุนฤตา ตำบลพระเสาร์ เป็นพระธาตุที่มีความงดงามและเป็นที่เคารพสักการะของชาวอำเภอมหาชนะชัย ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจากนอกพื้นที่เพิ่มขึ้นในทุกๆปี และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆในอนาคต

ประเพณีแห่มัลย์ข้าวตอก เป็นประเพณีที่งดงามและเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวหนึ่งเดียวในโลก ของชาวอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรโดยชาวบ้านจะนำข้าวตอกมาร้อยเป็น มัลย์สายยาวแทนดอก มณฑารพ อันเป็นดอกไม้ทิพย์ แห่งสรวงสวรรค์ แล้วจัดขบวนแห่ ไปถวายเพื่อเป็นพุทธบูชาเนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวอีสานที่สืบทอดต่อเนื่องกันมาอย่างยาวนาน

ทุ่งบัวแดง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ ของอำเภอมหาชนะชัยเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ ปลาพันธุ์ นกและพืชน้ำจืดจำนวนมาก ตั้งอยู่ หมู่ ๗ตำบลคูเมืองอำเภอมหาชนะชัยจังหวัดยโสธรเป็นหนองน้ำที่มีบัวขึ้นจำนวนมากเป็นจำเต็มพื้นที่ (เนื้อที่กว่า๘๐ ไร่) ซึ่งบัวที่มีเป็นจำนวนมากนี้เรียกว่าบัวแดงซึ่งบัวแดงจะออกดอกมีปริมาณมากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ และค่อยๆลดปริมาณลงในเดือนมีนาคม ดอกบัวจะบานในช่วงเช้าตรู่ จนถึงเที่ยงซึ่งดอกบัวแดงเป็นดอกไม้ ประจำจังหวัดยโสธร

(๕) ด้านอุตสาหกรรม อำเภอมหาชนะชัยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตทั้งสิ้น ๑๔๔ แห่ง แบ่งเป็น อุตสาหกรรมการเกษตรจำนวน ๖๐ แห่ง อุตสาหกรรมอาหารจำนวน ๕๑ แห่ง อุตสาหกรรม เครื่องดื่ม จำนวน ๒ แห่ง อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายจำนวน ๒๐ แห่ง และอุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวน ๙ แห่ง

ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ ๖ แสดงสถานที่ประกอบการธุรกิจโรงแรม อำเภอมหาชนะชัย

ที่	ชื่อสถานที่ประกอบการธุรกิจโรงแรม	จำนวนห้อง
๑	การ์เดนพาร์คเพลซ	๑๐
๒	มายดรีมรีสอร์ท	๘
๓	พริกไทยรีสอร์ท	๘
๔	ทองสุกส์ไฮดีรีสอร์ท	๙
๕	ต้นไม้ปลายรีสอร์ท	๖

ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๒

รายได้รายจ่ายต่อครัวเรือน

รายได้ส่วนใหญ่ มาจากการทำงานภาคการเกษตรและรับจ้างทั่วไปมีรายได้ เฉลี่ยระหว่าง

๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท/เดือนเกษตรกรมีรายได้ ไม่แน่นอนทั้งนี้เนื่องจากราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวน *(ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชาชน) รายจ่ายส่วนใหญ่ ใช้จ่ายในการดำรงชีพและงานสังคมต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่งงานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ และด้านการศึกษาของบุตรหลาน

การใช้แรงงานประชากรส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานด้านการเกษตร และในการทำการเกษตรมีการใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักและมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานจำเป็นต้องจ้างแรงงานในพื้นที่หรือตำบลข้างเคียงในการทำการเกษตรโดยมีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยวันละ ๓๐๐ บาท/คน/วัน

๑.๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอมหาชนะชัย มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๕๗,๓๔๘ คน จำแนกออกเป็นชายจำนวน ๒๘๘๑๓ หญิง๒๘๕๓๕

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอมหาชนะชัยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนประชากรอำเภอมหาชนะชัย ในปี ๒๕๕๙

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนประชากร		รวม	ร้อยละ
	ชาย (คน)	หญิง (คน)		
๐-๑๒	๔,๑๒๐	๓,๘๒๔	๗,๙๔๔	๑๓.๘๕
๑๓-๒๒	๓,๙๖๒	๓,๗๔๑	๗,๗๐๓	๑๓.๔๓
๒๓-๖๐	๑๖,๖๗๘	๑๖,๑๑๑	๓๒,๗๘๙	๕๗.๑๘
๖๐ ปี ขึ้นไป	๔,๐๕๓	๔,๘๕๙	๘,๙๑๒	๑๕.๕๔
รวม	๒๘,๘๑๓	๒๘,๕๓๕	๕๗,๓๔๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๒

จากตารางจะเห็นว่าอำเภอมหาชนะชัยมีสัดส่วนประชากรมากที่สุดคือช่วงอายุ ๒๓-๖๐ ปี จำนวน ๓๒,๗๘๙ คน ร้อยละ ๕๗.๑๘ รองลงมา คือช่วงอายุ๖๐ ปี ขึ้นไปจำนวน ๘,๙๑๒ คน ร้อยละ๑๕.๕๔ ช่วง อายุ ๐ - ๑๒ ปี จำนวน ๗,๙๔๔ คน ร้อยละ๑๓.๘๕ และ ช่วงอายุ ๑๓ - ๒๒ ปี จำนวน ๗,๗๐๓ คน ร้อยละ ๑๓.๔๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนประชากรอำเภอมหาชนะชัย ใน ปี ๒๕๖๐ (เดือนมีนาคม)

ช่วงอายุ(ปี)	จำนวนประชากร		รวม	ร้อยละ
	ชาย (คน)	หญิง(คน)		
๐-๑๒	๔,๐๗๐	๓,๗๔๐	๗,๘๑๐	๑๓.๖๕
๑๓-๒๒	๓,๘๔๒	๓,๖๓๐	๗,๔๗๒	๑๓.๐๖
๒๓-๖๐	๑๖,๗๐๓	๑๖,๑๒๑	๓๒,๘๒๔	๕๗.๓๗
๖๐ ปี ขึ้นไป	๔,๑๕๖	๔,๙๕๐	๙,๑๐๖	๑๕.๙๒
รวม	๒๘,๗๗๑	๒๘,๔๔๑	๕๗,๒๑๒	๑๐๐.๐๐

ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๒

จากตารางจะเห็นว่าอำเภอมหาชนะชัยมีสัดส่วนประชากรมากที่สุดคือช่วงอายุ ๒๓-๖๐ ปี จำนวน ๓๒,๘๒๔ คน หรือร้อยละ ๕๗.๓๗ รองลงมาคือช่วงอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปจำนวน ๙,๑๐๖ คน หรือร้อยละ ๑๕.๙๒ ช่วงอายุ ๐ - ๑๒ ปี จำนวน ๗,๔๗๒ คน ร้อยละ ๑๓.๖๕ และช่วงอายุ ๑๓ - ๒๒ ปี จำนวน ๗,๔๗๒ คน ร้อยละ ๑๓.๐๖ ตามลำดับ

จากทั้ง ๒ ตาราง จะเห็นว่าจำนวนประชากรของอำเภอมหาชนะชัยทั้ง ๒ ปี (มีนาคม ๒๕๕๙ และ มีนาคม ๒๕๖๐) จำนวนประชากรช่วงวัยทำงานยังมีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของประชาชน ซึ่งจะทำให้ อำเภอ มหาชนะชัยมีศักยภาพในการพัฒนา เนื่องด้วยมีแรงงานในวัยที่มากและเมื่อดูสัดส่วนประชากรสูงอายุ มีการเพิ่มขึ้นทุกปี มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปสู่ สังคมสูงวัยมากขึ้นด้วยเหตุนี้จะทำให้ประชากรวัยแรงงาน ต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น

๑.๖.๔ ด้านการศึกษา/สถานศึกษา

ในเขตพื้นที่อำเภอมหาชนะชัย ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง
๒. ระดับประถมศึกษา/ขยายโอกาส จำนวน ๔๙ แห่ง
๓. ระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๓๒ แห่ง
๔. วิทยาลัย จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร

สถาบันอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, วิทยาลัยเทคโนโลยีมหาชนะชัย

๑.๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย โรงพยาบาลมหาชนะชัย

๒. สถานพยาบาลของเอกชน ประกอบด้วย

- ๑) สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน ๑ แห่ง
- ๒) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๖ แห่ง
- ๓) ร้านขายยาแผนโบราณ จำนวน ๑ แห่ง
- ๔) คลินิกทันตกรรม จำนวน ๑ แห่ง
- ๕) สถานผดุงครรภ์ - แห่ง

๓. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑) แพทย์ จำนวน ๕ คน
- ๒) ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน
- ๓) เภสัชกร จำนวน ๖ คน
- ๔) พยาบาล จำนวน ๓๘ คน
- ๕) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๕๙ คน
- ๖) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๑,๒๐๐ คน

๑.๖.๖ ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา

๑) ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ ๙๙ เปอร์เซ็นต์ ศาสนาอื่น ประมาณ ๑ เปอร์เซ็นต์

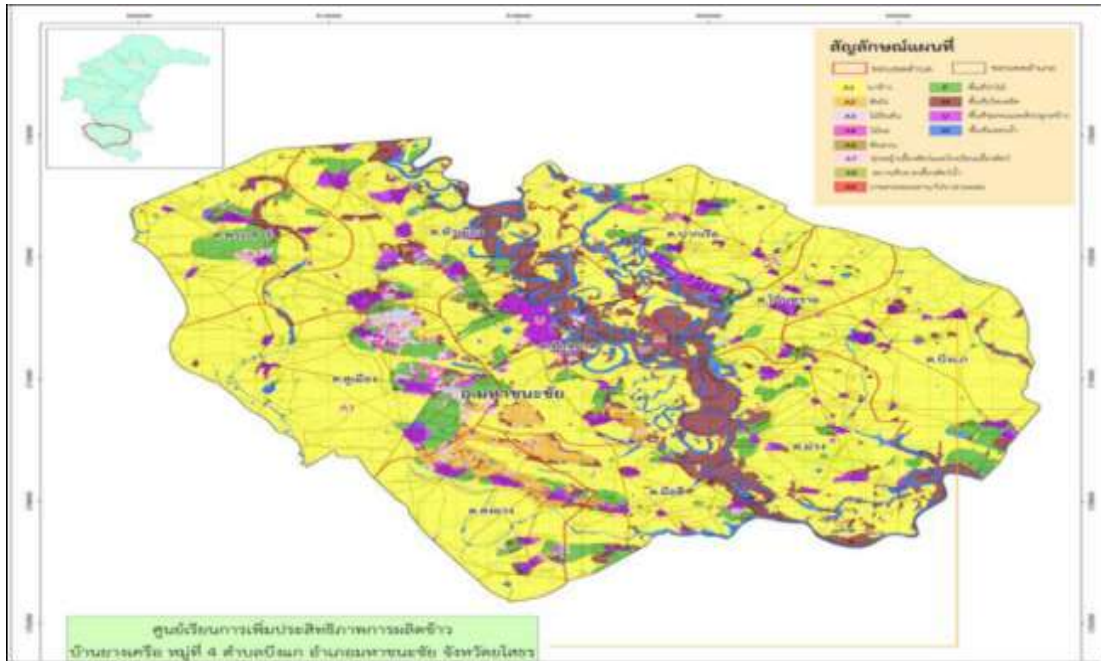
๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีบุญบั้งไฟ และประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นประเพณีที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวอำเภอมหาชนะชัยเป็นอย่างมาก

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ภาพที่ ๘ แผนที่การใช้ที่ดินอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่มา : สำนักพัฒนาที่ดิน ๔ อุบลราชธานีเขตที่ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่	ประเภทกิจกรรม	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	๑๙,๓๕๒	๖.๘๐
๒	ข้าว	๑๖๑,๗๗๓	๕๖.๘๕
๓	พืชไร่	๖,๓๘๑	๒.๒๔
๔	ไม้ยืนต้น	๑,๘๑๕	๐.๖๔
๕	ไม้ผล	๑,๓๖๑	๐.๔๘
๖	พืชผัก	๑๑	-
๗	ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑,๐๒๒	๐.๓๖
๘	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๓	๐.๐๑
๙	เกษตรผสมผสาน	๘	-
๑๐	ป่าไม้	๔๕,๘๔๔	๑๖.๑๑
๑๑	เบ็ดเตล็ด	๒๘,๒๐๐	๙.๙๑
๑๒	แหล่งน้ำ	๑๘,๗๕๓	๖.๕๙
	รวมทั้งหมด	๒๘๔,๕๔๓	๑๐๐

ที่มา: สำนักพัฒนาที่ดิน๔ อุบลราชธานีเขตที่ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๐

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

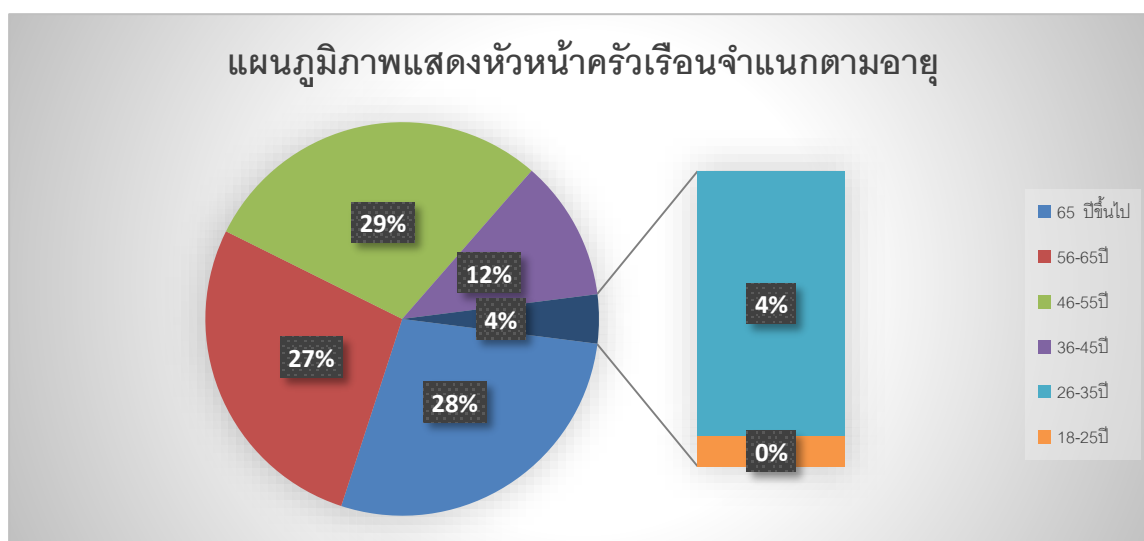
๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

อำเภอมหาชนะชัย มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๐,๙๙๑ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓,๐๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๐ และอายุ ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐ ตามลำดับ ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓,๐๗๘.๐๐	๒๘.๐๐
๕๖-๖๕ปี	๓๐๐๔.๐๐	๒๗.๓๓
๔๖-๕๕ปี	๓๑๙๖.๐๐	๒๙.๐๘
๓๖-๔๕ปี	๑๒๗๑.๐๐	๑๑.๕๖
๒๖-๓๕ปี	๓๙๖.๐๐	๓.๖๐
๑๘-๒๕ปี	๔๖.๐๐	๐.๔๒
รวม	10,991.00	๑๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖)

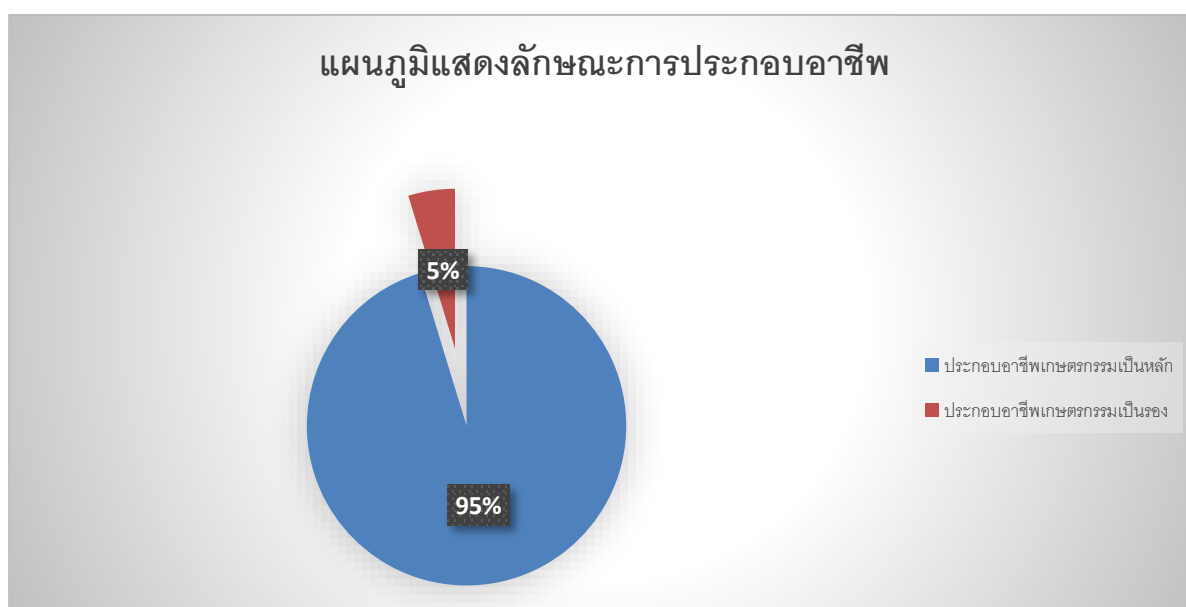
๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอมหาชนะชัย มีเกษตรกรประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๐,๔๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๕๑๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๒

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๐,๔๗๒	๙๕.๒๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๕๑๙	๔.๗๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

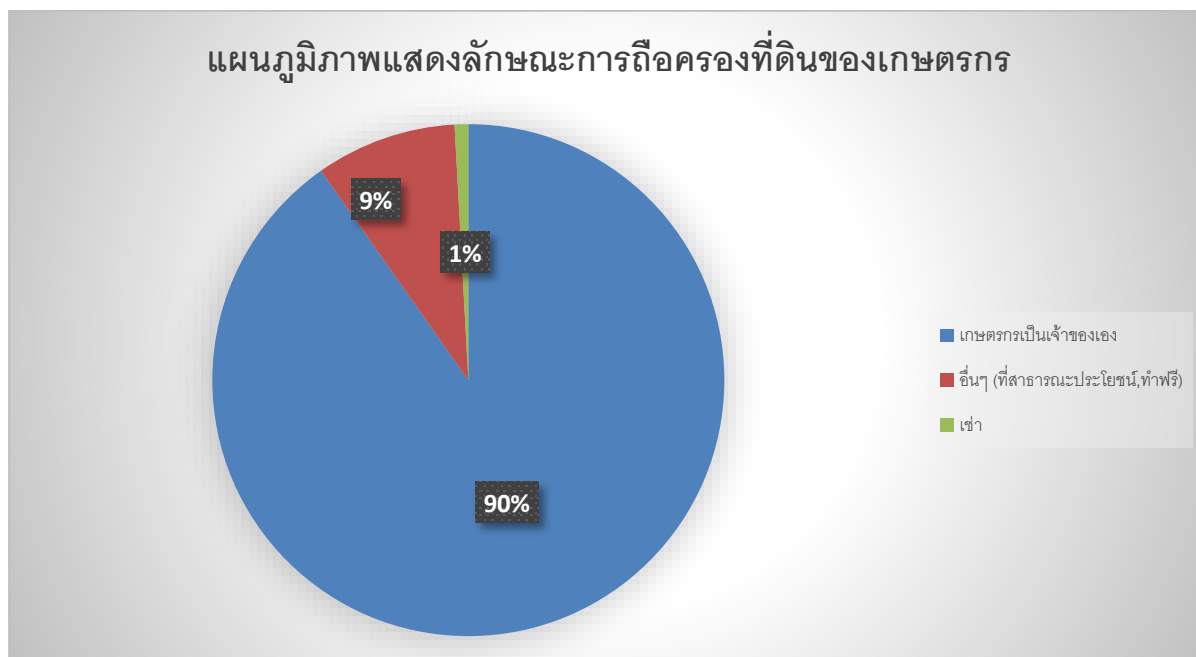
๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอมหาชนะชัย ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๑,๕๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๔ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๑๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๐ และเช่า จำนวน ๑๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๑,๕๕๗	๙๐.๒๔
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์,ทำฟรี)	๑,๑๔๐	๘.๙๐
เช่า	๑๑๐	๐.๘๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

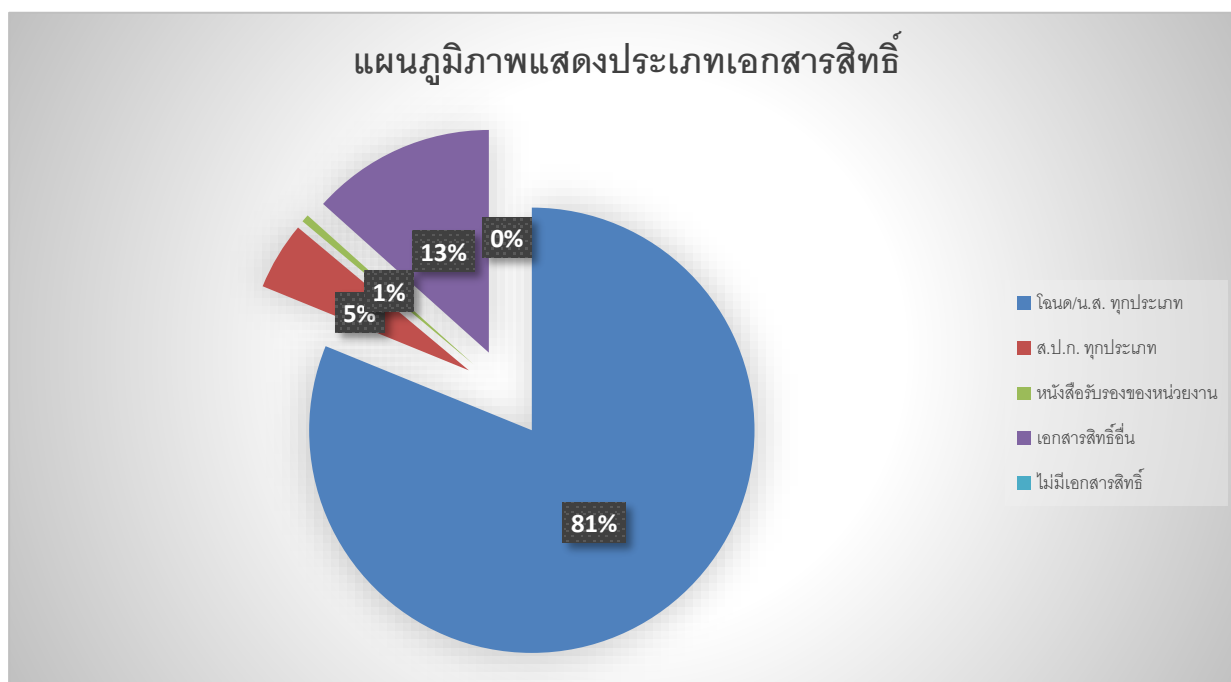
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอมหาชนะชัย มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนดทุกประเภท จำนวน ๑๐,๙๖๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘๒ รองลงมา คือ เอกสารสิทธิอื่นๆ จำนวน ๑,๘๑๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๘ รองลงมาคือเอกสารสิทธิประเภท สปก. ทุกประเภท จำนวน ๗๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ประเภทเอกสารสิทธิ (ครัวเรือน)					รวม
โฉนด/น.ส. ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารอื่นๆ	ไม่มีเอกสารสิทธิ	
๑๑,๑๐๐	๖๗๓	๗๖	๑,๘๒๗	-	๑๑,๕๕๗

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๒) องค์กร และสถาบันการศึกษา

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอมหาชนะชัย มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๗ กลุ่ม มีสมาชิก - ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่ม ๖๖ สมาชิก - ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม - สมาชิก - ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๕๘ แห่ง สมาชิก - ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
คูเมือง	๒	-	๔	-	๔	-	๒๕	-	-	-	๓	๕๐
หัวเมือง	๓	-	๑๐	-	๓	-	๒๒	-	-	-	๑	๑๐
พระเสาร์	๑	-	๒	-	๑	-	๑๕	-	-	-	๑	๔๐
ฟ้าหยาด	๒	-	๖	-	๗	-	๒๘	-	-	-	๑	๒๐
ผือฮี	๒	-	๘	-	๒	-	๓๐	-	-	-	๒	๓๐
สงยาง	๑	-	๗	-	๔	-	๖๘	-	-	-	๑	๓๐
บากเรือ	๑	-	๗	-	๒	-	๑๖	-	-	-	๑	๓๐
โนนทราย	๑	-	๓	-	๑	-	๗	-	-	-	๑	๓๐
ม่วง	๒	-	๑๒	-	๑	-	๓๒	-	-	-	๑	๒๐
บึงแก	๒	-	๗	-	๑	-	๑๕	-	-	-	๑	๒๐
รวม	๑๗		๖๖		๒๐		๒๕๘				๑๓	๒๘๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้ และเครือข่าย

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอมหาชนะชัย มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์เครือข่าย ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
คูเมือง		๑			๑		๑		
หัวเมือง					๑				
พระเสาร์	-	๑	-	-	๑	-	-	๑	๑
ฟ้าหยาด	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
ผือฮี	-	๑	๑	-	๑	-	-	-	-
สงยาง	-	๑	๑	๑	๑	๑	-	-	-
บากเรือ	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-

โนนทราย	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
ม่วง	๑	๑	-	-	๑	-	-	-	-
บึงแก	๑	๒	-	-	๑	๑	-	-	-
รวม	๒	๑๐	๒	๑	๑๐	๑	-	๑	๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอมหาชนะชัย มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๐๓ ราย

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	หน่วยงาน/อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝน หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	ปศุ สัตว์ อาสา	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
คูเมือง	-	-	-	-		๑๒	-	-	-
หัวเมือง	-	๔	-	-		๑๔	๑	-	-
พระเสาร์	-	-	-	-		๑๐	-	-	-
ฟ้าหยาด	-	-	-	-		๑๐	-	-	-
ผือฮี	-	-	-	-		๘	-	-	-
สงยาง	-	-	-	-		๘	-	-	-
บากเรือ	-	๑	-	-		๑๑	-	-	-
โนนทราย	-	-	๑	-		๗	-	-	-
ม่วง	-	-	-	-		๑๒	-	-	-
บึงแก	-	-	-	-		๑๑	-	-	-
รวม	-	-	๑	-		๑๐๓	-	-	-

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอมหาชนะชัยภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถี
ของประชาชนแต่ละคน ซึ่งอำเภอมหาชนะชัยมีประชาชนชาวบ้าน จำนวน ๑๐ ราย

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
หัวเมือง	๓	นางสุนี หลักทอง	๑๑๘...หมู่ ๑...ตำบลหัวเมือง... อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร....
หัวเมือง		นายสมชาย พราวศรี	๑๗๐...หมู่ ๑...ตำบลหัวเมือง...

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
			อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
หัวเมือง		นางโสภิต สมบัว	๑๑๙...หมู่ ๑...ตำบลหัวเมือง... อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร.....
คูเมือง	๔	นายภัทรพล พราราศรี	๗๘...หมู่ ๑๐...ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
คูเมือง	-	นางบุญเตรียม กันหารรรค	๕๘...หมู่ ๑...ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
คูเมือง	-	นายผ่อง เศรษฐรักษ์	๔๘...หมู่ ๖...ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
คูเมือง	-	นายสุวรรณ บุญประสิทธิ์	๙๒...หมู่ ๑ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
พระเสาร์	๑	นางสาวรจนา วงษ์กันยา	๕๒...หมู่ ๓ ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
ผือฮี	๑	นายทวีศักดิ์ เพชรแสง	๔๗...หมู่ ๘ ตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย...จังหวัดยโสธร
ฟ้าหยาด	๒	นายธนรัตน์ ทวี พรรณา นางสุพรรณมา ศิลาพล	๒๒...หมู่ ๑ ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ๖๗...หมู่ ๑ ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
รวม	๑๑	-	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, ๒๕๖๔

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : รอยตรีฉนวน กำจัดภัย เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๓๑๖๐๑๐๕๐๔๑๘๗

ที่อยู่ : เลขที่ ๒๓๓ บ้านยางเครือ ตำบลบึงแก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๐๒๔๑๓๙๓๗

สถานการณ์ของพื้นที่ : ให้บรรยายถึงสภาพปัญหาที่มีในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิตข้าว ซึ่งเกษตรกรใช้ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย ๒,๙๕๐ บาท/ไร่ โดยมีเป้าหมายลดต้นทุน ไร่ละ ๖๓๐ บาท (ค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมี)

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การทำเกษตรผสมผสานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้

๑. การปฏิบัติในแปลงนาตั้งแต่การเตรียมดิน โดยการไถกลบตอซึ่งชาวเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเสร็จ

- ๒. การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ให้เหมาะสมตามวิธีการปลูก

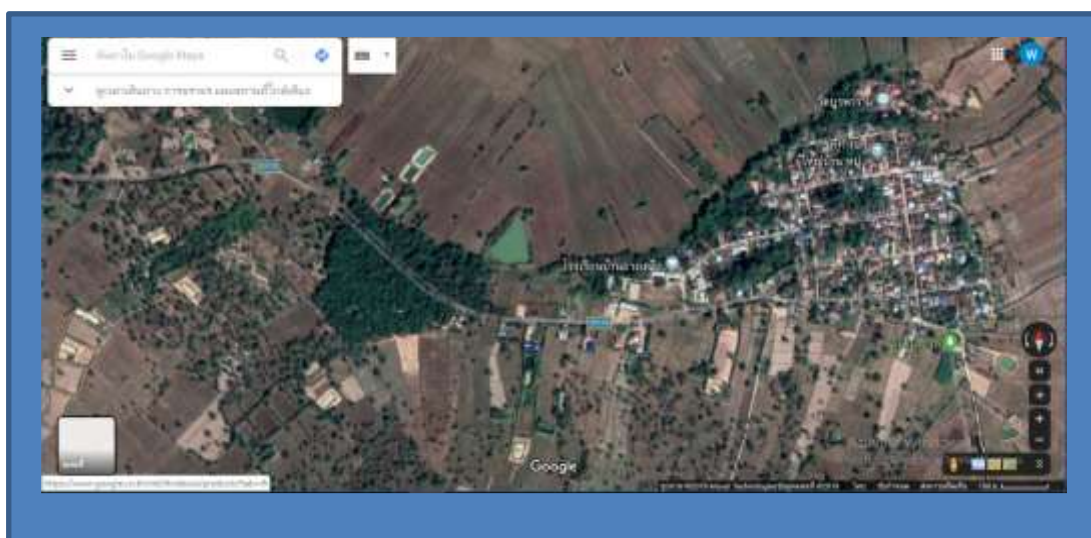
หลักสูตรบังคับ

- ๑. การเลือกใช้เทคโนโลยีการลดต้นทุนเช่น การใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมี การใช้เชื้อรา ไตรโคเดอมาร์เพื่อป้องกันกำจัดโรคพืช
- ๒. การทำเกษตรผสมผสานเช่น การเลี้ยงสัตว์ปลูกพืชผักสวนครัว ขยายพันธุ์พืชต่างๆ เพื่อจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้
- ๓. ลดรายจ่ายในครัวเรือน
- ๔. การรณรงค์ไกลบต่อซังและหยุดเผา

หลักสูตรเสริม

- ๑. บัญชีต้นทุนอาชีพ องค์กรเกษตร
- ๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จำนวน ๑ ศูนย์

ภาพที่ ๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ-นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านสร้างแป้น	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒, ๖	สงยาง	นายติวานนท์ นียม	๐๙ ๓๔๕๑ ๘๑๓๖

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอห้วยซ้อย จังหวัด ยโสธร						
๒	ศูนย์จัดการดิน และปุ๋ยชุมชน ตำบลสงยาง	ศูนย์จัดการดิน และปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๒, ๖	สงยาง	นายเมือง สุภะสร	๐๘ ๐๗๒๙ ๓๐๒๙
๓	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้าน สร้างแป้น	ศูนย์เรียนรู้ด้าน การแปรรูป ผลิตผลด้าน การเกษตร	๒, ๖	สงยาง	นางสุภาสิริ สนธิสัมพันธ์	๐๘ ๘๗๑๔ ๑๑๓๖
๔	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน บ้านเหมือด ขาว	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๗, ๑๒	ม่วง	นายอุดม ผิวคำสิงห์	๐๘ ๑๑๔๘ ๑๕๖๔
๕	กลุ่มแปลง ใหญ่ต้นแบบ บ้านยางน้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ข้าว/ศูนย์ข้าว ชุมชน	๓	บึงแก	นายพรมมา โพธิ์ศรีทอง	๐๘ ๑๖๐๐ ๙๒๑๖
๖	กลุ่มเศรษฐกิจ พอเพียงบ้าน ยางน้อย	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง/ เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๓	บึงแก	นายสิทธิยา ทาบทอง	๐๖ ๑๐๓๐ ๙๓๙๙
๗	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้าน บึงแก	ศูนย์เรียนรู้ด้าน การแปรรูป ผลิตผลด้าน การเกษตร	๑, ๒, ๙	บึงแก	นางพิสมัย ทองสุข	๐๙ ๘๖๕๙ ๒๐๕๐
๘	ศูนย์ข้าวชุมชน บ้านสงยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ข้าว/ศูนย์ข้าว ชุมชน	๘	สงยาง	นายสมหมาย แก้วศรี	-
๙	สวนอินทผลัม โพกัส โดนต์	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง/ เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑๐	คูเมือง	นายวัฒนศิลป์ บุญกล้า	๐๘๘ ๔๗๘ ๓๕๖๒
๑๐	สวนทิดอึ้ง	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง/	๓	บึงแก	นายคะนอง เหมสันต์	๐๘ ๑๘๐๒ ๐๑๖๓

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมาหาชนะชัย จังหวัดยโสธร						
		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน				
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านโนนยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑๐	พระเสาร์	นางค่านางโรมพันธ์	๐๙ ๕๖๐๙ ๔๑๘๘
๑๒	วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงฟ้าหยาดพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ฟ้าหยาด	นางสุวรรณาศิลาพล	๐๙ ๒๓๘๗ ๓๒๑๙
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ถั่วลิสง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๓	ม่วง	นางยุภาวดีเรียบร้อย	๐๙ ๓๕๗๐ ๗๗๙๔
๑๔	วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑	หัวเมือง	นายสมชายพราวศรี	๐๘ ๙๙๕๗ ๗๘๕๕
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปถั่วลิสงบ้านคูเมือง หมู่ ๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลการแปรรูป	๑	คูเมือง	นางบุญเตรียมกันหาพรรค	๐๘ ๘๓๕๗ ๐๑๑๙
๑๖	ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	โนนทราย	นายสมบุญฤทธิ์ เกตุกัน	๐๙ ๑๗๗๖ ๑๒๕๓
๑๗	ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่	๙	บากเรือ	นางประกายแก้ว พุฒตาลดง	๐๙ ๑๗๒๗ ๗๘๗๗
รวม	๑๗					

(๔) กลุ่มแปลงใหญ่อำเภอห้วยราช จังหวัดยโสธร

อำเภอห้วยราช มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๘ กลุ่ม ได้แก่

๑) แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๑ ตำบลหัวเมือง

ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลหัวเมือง อำเภอห้วยราช จังหวัดยโสธร สมาชิกจำนวน ๓๕ ราย เนื้อที่ ๕๓๓ ไร่
กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การ
เพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก...๑.๑๕๐...บาท/ต่อไร่ เป็น...๓๐๐...บาท.(
๒๖.๕๐...%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก...๓๖๐...กิโลกรัมต่อ/ไร่ เป็น...๕๐๐...กิโลกรัมต่อ/ไร่
(...๓๒.๒...%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๕,๐๐๐...บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๓๐๐...บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. มีแผนขอใบ Certification ข้าวอินทรีย์รับรอง
๒. มีแผนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
๓. มีแผนการใช้เครื่องหยอดเมล็ด เพื่อการจัดการง่าย เพอร์เซ็นต์ต้นข้าวออกสูง คัดพันธุ์ปน เครื่อง
เป่าลดพันธุ์ข้าวปน มีแผนการผลิตภัณฑ์ข้าวปลูกคุณภาพดี และจำหน่ายต่อไป
๔. มีการเพิ่มเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา มีการทำ MOU กับ CP

๒) แผนการผลิตรายกลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๙ ตำบลพระเสาร์ อำเภอ

ห้วยราช จังหวัดยโสธร สมาชิกจำนวน ๓๕ ราย เนื้อที่ ๔๓๙-๑-๔๑ ไร่

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การ
เพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก...๓,๕๐๐...บาท/ต่อไร่ เป็น...๓,๐๐๐...บาท(....%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก...๓๕๐...กิโลกรัมต่อ/ไร่ เป็น...๔๕๐...กิโลกรัมต่อ/ไร่(
%)
- เป้าหมายรายได้.....๖,๐๐๐...บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๐๐๐...บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ
๒. มีปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม คุณภาพดี และเพียงพอ

๓) กลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านสร้างแป้น หมู่ ๒, ๖ ตำบลสงยาง อำเภอห้วยราช

จังหวัดยโสธร สมาชิกจำนวน ๒๓๒ ราย เนื้อที่ ๔,๘๙๔.๕๐ ไร่

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (...%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๐๐ กิโลกรัมต่อ/ไร่ เป็น ๕๐๐ กิโลกรัมต่อ/ไร่ (...%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ
๒. ด้านการตลาด มีตลาดรองรับ

๔) กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านยางน้อย หมู่ ๓ ตำบลบึงแก อำเภอมหาชนะชัย

จังหวัดยโสธร สมาชิก จำนวน ๗๔ ราย เนื้อที่ ๑,๓๐๐ ไร่

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๑,๒๐๐ บาท (...%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๐๐ กิโลกรัมต่อ/ไร่ เป็น ๕๐๐ กิโลกรัมต่อ/ไร่ (...%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ
๒. ด้านการตลาด มีตลาดรองรับ
๓. ด้านการแปรรูป แปรรูปข้าวจำหน่าย เพื่อเพิ่มมูลค่า

๕) กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ บ้านหัวเมือง หมู่ ๑ ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย

จังหวัดยโสธร สมาชิกจำนวน ๖๑ ราย เนื้อที่ ๑๙๕ ไร่ (๓๐๐ ตัว)

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา โดยมีการดำเนินกิจกรรมดังนี้ คือ

๑. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การเลี้ยงโคเนื้อ

๓. การผลิตอาหารสัตว์
๔. การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

๖) กลุ่มนาแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๒, ๖, ๙ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สมาชิก จำนวน ๑๖๒ ราย เนื้อที่ ๑,๓๔๕ ไร่

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๔๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๘๐๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๙,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (๑๘.๗๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๒๓,๗๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๖,๔๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด
๒. ผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังมันสำปะหลังที่มีคุณภาพ
๓. ด้านการตลาด รวมกลุ่มกันจำหน่าย และซื้อปัจจัยการผลิต
๔. ด้านการแปรรูป -

๗) กลุ่มนาแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๕ ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สมาชิก จำนวน ๓๐ ราย เนื้อที่ ๓๑๘ ไร่

กิจกรรม...การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๕๐๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๖,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (๑๘.๗๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๒,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๕,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. มีแผนขอใบ Certification มั่นอินทรีย์รับรอง
๒. มีแผนการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
๓. มีการเพิ่มเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา มีการทำ MOU กับ บริษัท Ubon Bio Ethanol

๘) กลุ่มนาแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑, ๑๑ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สมาชิก จำนวน ๕๕ ราย เนื้อที่ ๓๐๓ ไร่

กิจกรรม....การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๗,๓๖๐ บาท/ไร่ เป็น ๕,๘๘๘ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (๒๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๖,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๖,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. มีแผนขอใบ Certification มั่นอินทรีย์รับรอง
๒. มีแผนการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
๓. มีการเพิ่มเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา มีการทำ MOU กับ บริษัท Ubon Bio Ethanol

ตารางที่ ..๑๐... แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่...อำเภอมหาชนะชัย... จังหวัด..ยโสธร....

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑.ปรับปรุงบำรุงดิน											/	/		
๒.หว่านเมล็ดพันธุ์ ข้าว					/						/	/		
๓.ปักดำ						/								
๔.ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หลังปลูก ๓๐ วัน						/	/							
๕.ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ระยะแตกกอ							/							
๖.ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๓ ก่อนข้าวออกดอก ๓๐ วัน หรือ กลางเดือน กันยายน									/					
๗.จัดการดูแล วัชพืช โรคพืช ศัตรูพืช						/	/	/	/	/	/			
๑๐.เก็บเกี่ยว และ การจัดการหลังการ เก็บเกี่ยว											/	/		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ..๒๕๖๖

ตารางที่ ....๑๑..... แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลง ใหญ่	ชนิดพืช	จำนวน สมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ ประธาน
๑	หัวเมือง	กลุ่มแปลง ใหญ่ข้าว อินทรีย์ สามัคคีร่วมใจ หมู่ ๑ ตำบล หัวเมือง	ข้าว	๓๕	๕๓๓	นายศราวิน พรหมจรรย์	๐๘๑- ๓๗๑-๕๘๖๔

๒	พระเสาร์	แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์	ข้าว	๓๕	๔๓๙	นายวิทย์ วงศ์คำชัย	๐๘๐-๑๙๕๓๑๙๔
๓	สงยาง	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านสร้างแป้น	ข้าว	๒๓๒	๔,๘๙๔.๕๐	นายติวานนท์ นิยม	๐๙๓-๔๕๑๘๑๓๖
๔	บึงแก	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านยางน้อย	ข้าว	๗๔	๑,๓๐๐	นายสิทธิยา ทาบทอง	๐๖๑-๐๓๐๙๓๙๙
๕	หัวเมือง	กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ	โคเนื้อ	๖๑	๑๙๕ (ไร่) ๓๐๐ ตัว	นายสมชาย พรราวศรี	๐๘๙-๙๕๗๗๘๕๕
๖	คูเมือง	กลุ่มแปลงใหญ่ มันสำปะหลัง หมู่ ๒, ๖, ๙ ตำบลคูเมือง	มันสำปะหลัง	๑๖๒	๑,๓๔๕ ไร่	นายสาคร วิรุณพันธ์	-
๗	ฟ้าหยาด	กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๕ ตำบลฟ้าหยาด	มันสำปะหลัง	๓๐	๓๑๘ ไร่	นายภู บุญสา	-
๘	คูเมือง	กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑, ๑๑ ตำบลคูเมือง	มันสำปะหลัง	๕๕	๓๐๓ ไร่	นางบุญเตรียม กั้นหาวรรค	๐๘๘-๓๕๗-๐๑๑๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ..๒๕๖๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

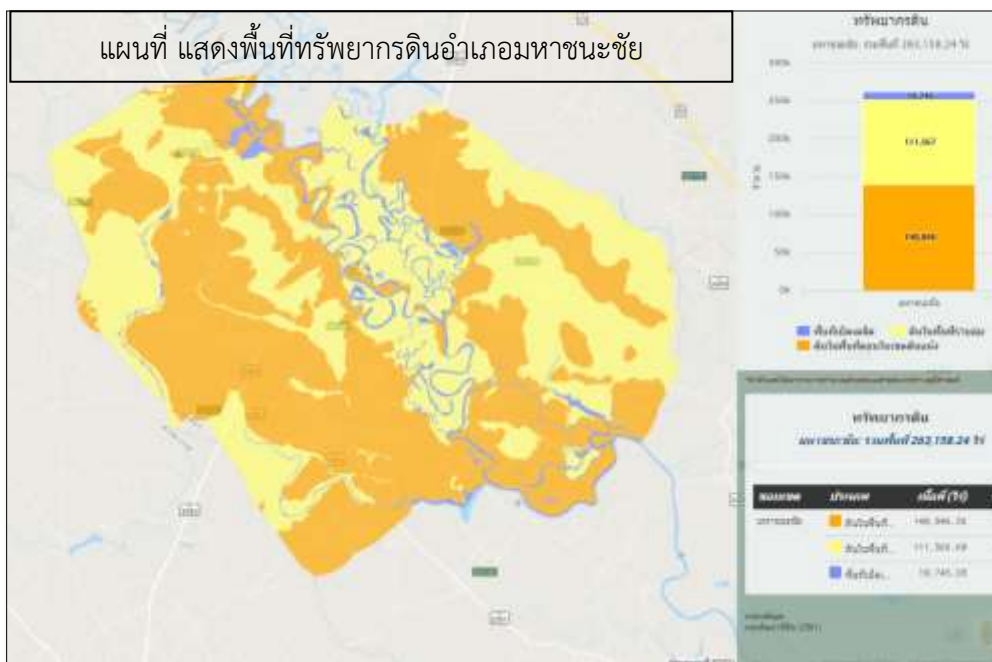
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอมหาชนะชัย

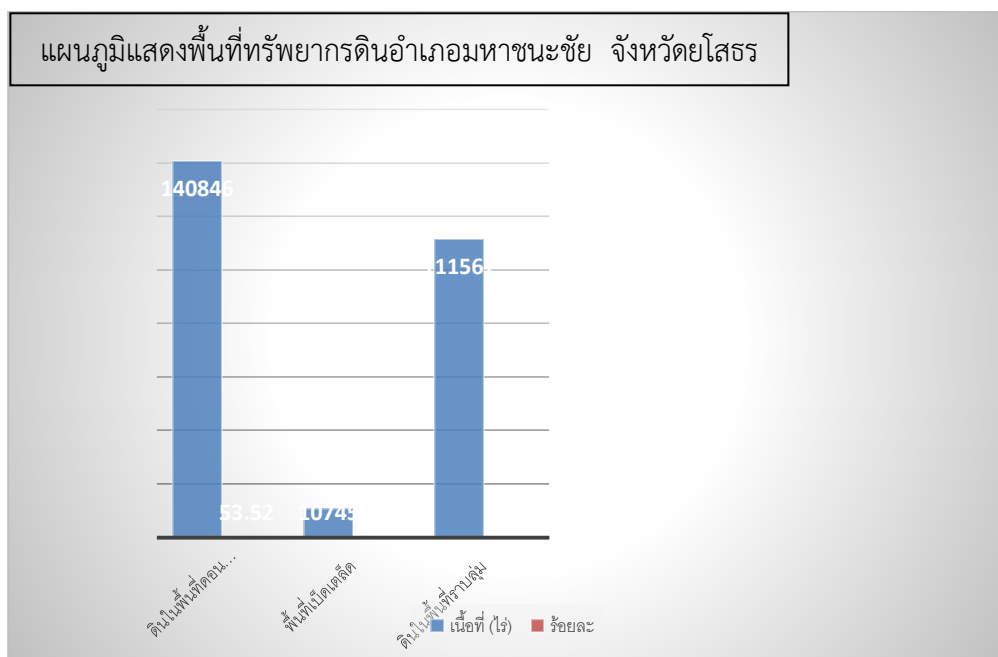
ตารางที่...๑๒..... แสดงทรัพยากรดินอำเภอมหาชนะชัย.. จังหวัดยโสธร

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง		
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๔๐,๘๔๖.๓๖	๕๓.๕๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๐,๗๔๕	๔๒.๔๐
กลุ่มชุดดินผสม		
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๑๑,๕๖๖.๖๐	๔.๐๘

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

ภาพที่ ..๖.. แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑)

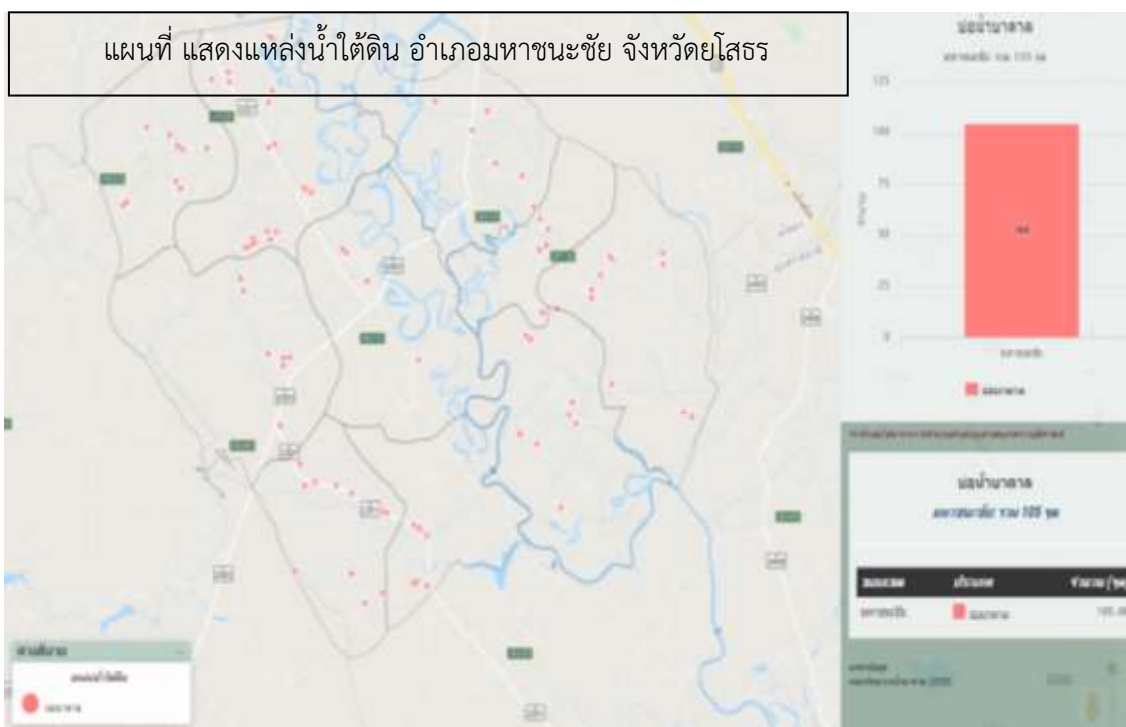
ภาพที่ ..๗.. แผนภูมิแท่งแสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอมหาชนะชัย จังหวัด..ยโสธร
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑)

๒) ทรัพยากรน้ำ

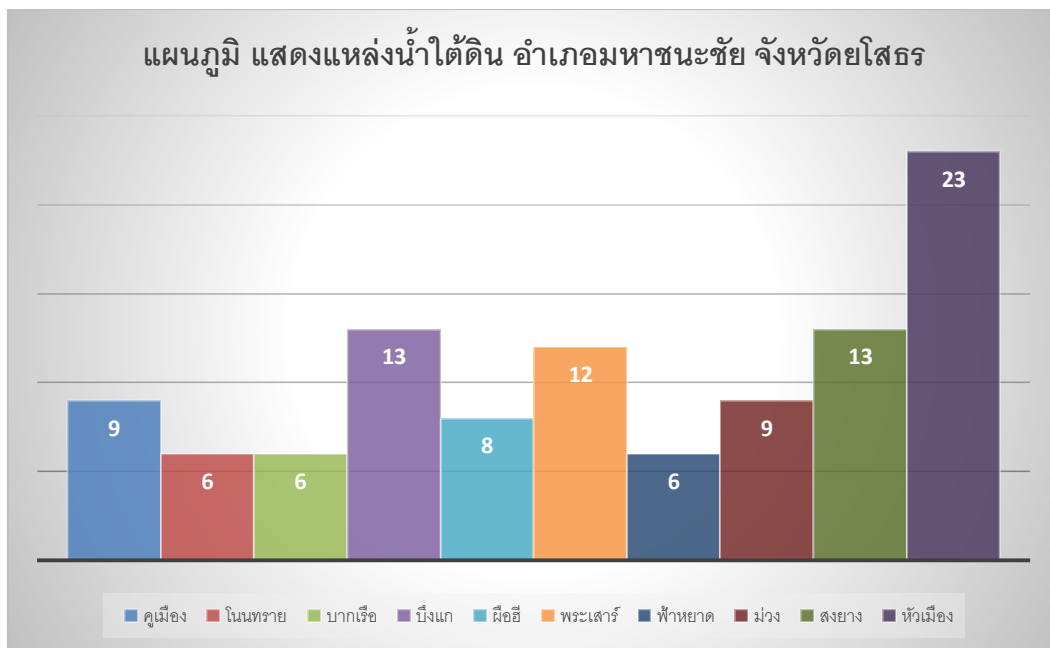
อำเภอมหาชนะชัย เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ..๙๙ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัดยโสธร รวมทั้งสิ้น ..๑๐๕.. บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

- ตำบล..คูเมือง จำนวน ..๙.. บ่อ
- ตำบล..โนนทราย จำนวน ..๖.. บ่อ
- ตำบล..บากเรือ.. จำนวน ..๖.. บ่อ
- ตำบล..บึงแก.. จำนวน ..๑๓.. บ่อ
- ตำบล..ผือฮี.. จำนวน ..๘.. บ่อ
- ตำบล..พระเสาร์.. จำนวน ..๑๒.. บ่อ
- ตำบล..ฟ้าหยาด.. จำนวน ..๖.. บ่อ
- ตำบล..ม่วง.. จำนวน ..๙.. บ่อ
- ตำบล..สงยาง.. จำนวน ..๑๓.. บ่อ
- ตำบล..หัวเมือง.. จำนวน ..๒๓.. บ่อ

ภาพที่ ..๘.. แสดงพื้นที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๑

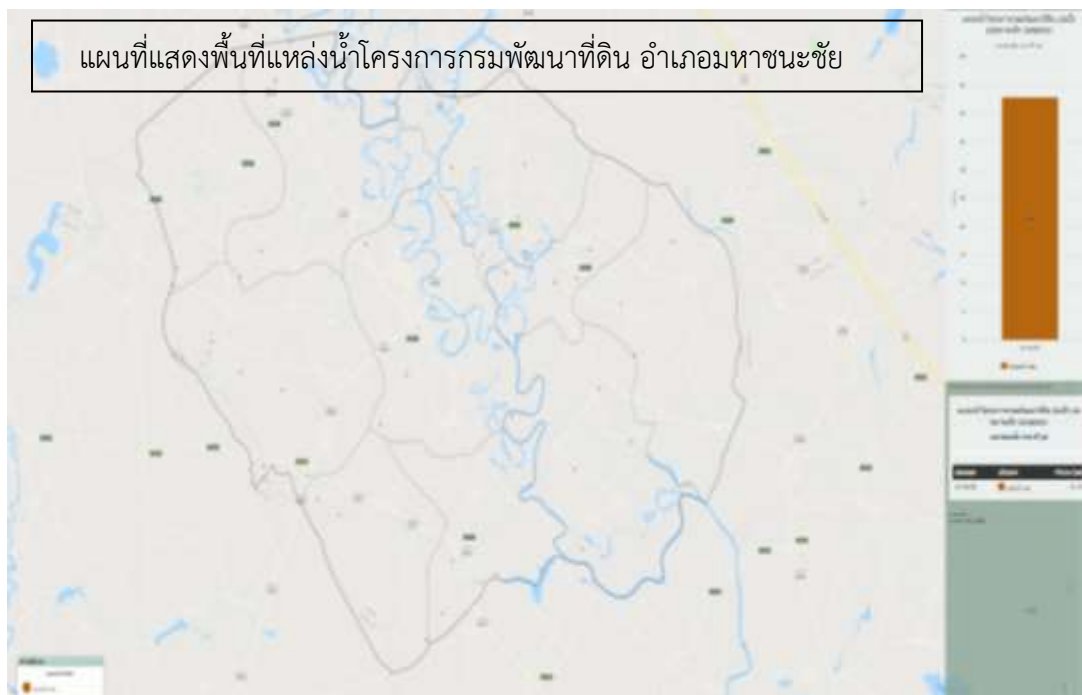

ภาพที่ ..๙..แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๑)

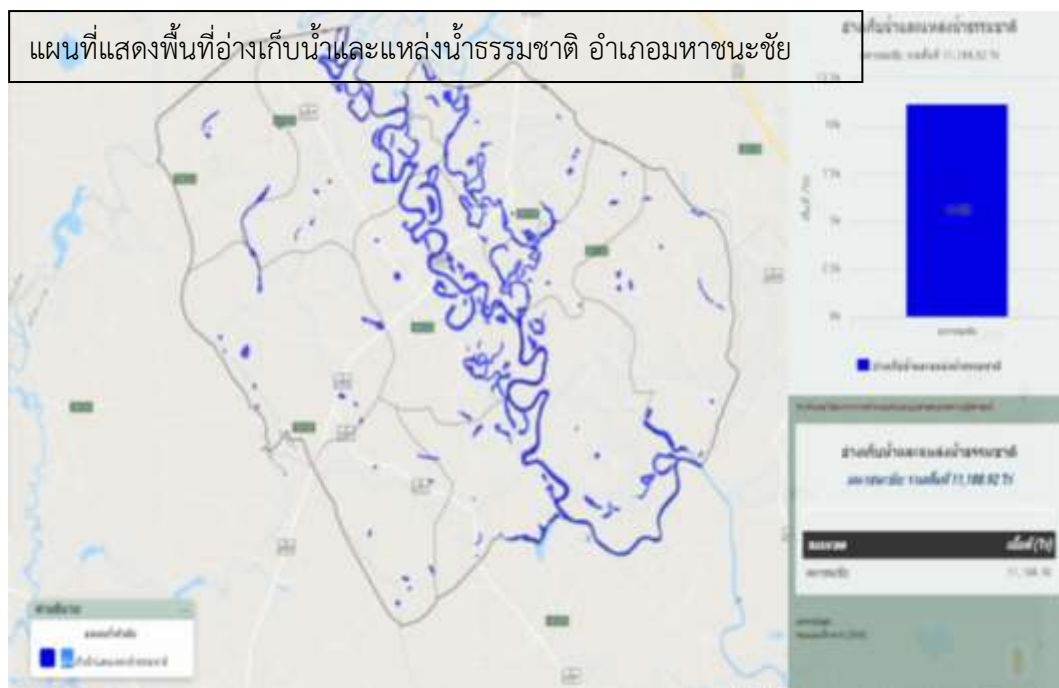
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่แม่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอมหาชนะชัย มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ พื้นที่ชลประทานปัจจุบันจำนวน ๗๕,๖๗๑.๒๕ ไร่ แหล่งน้ำโครงการกรมพัฒนาที่ดิน (บ่อน้ำขนาดเล็กบ่อชุมชน) จำนวน ๔๓ แห่ง อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๑๑,๑๘๘.๙๒ ไร่ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๒๔๔ แห่ง มีแม่น้ำสายหลัก คือแม่น้ำชี และไหลตลอดปี

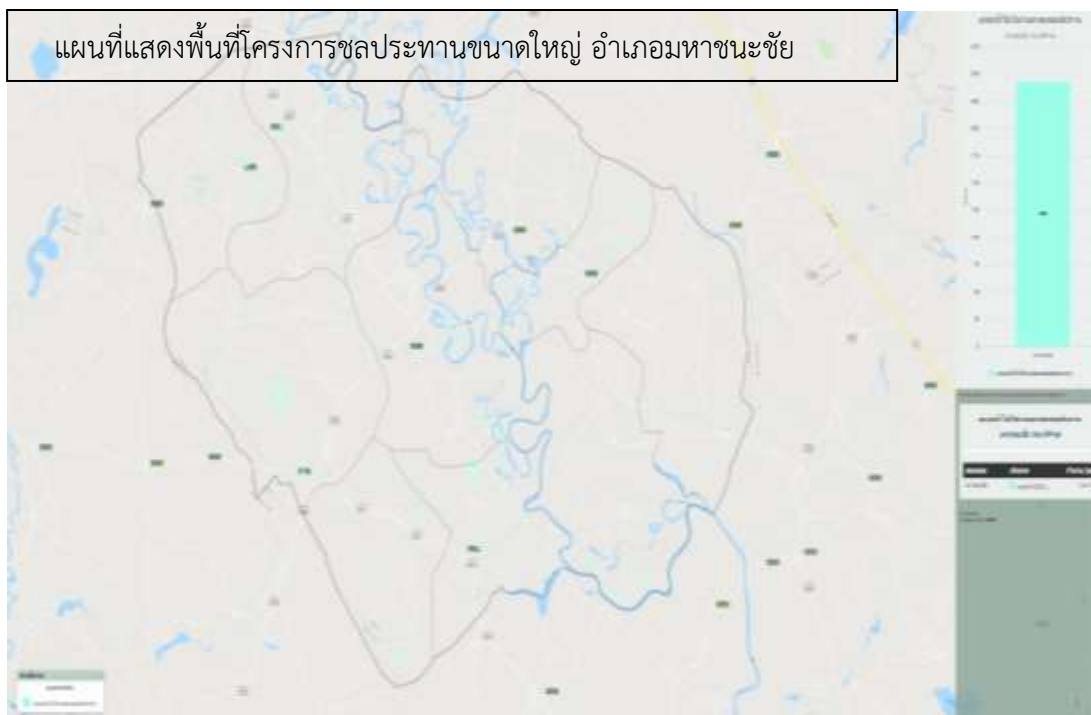
ภาพที่ ..๑๐.. แสดงพื้นที่ชลประทานปัจจุบัน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
(ที่มา : กรมชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๑)

ภาพที่ ..๑๑.. แสดงพื้นที่แหล่งน้ำโครงการกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑)

ภาพที่ ..๑๒.. แสดงพื้นที่ อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑)

ภาพที่ ..๑๓.. แสดงโครงการชลประทานขนาดใหญ่ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
(ที่มา: กรมชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๑)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

อำเภอมหาชนะชัย ไม่มีสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า..ข้าว...

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

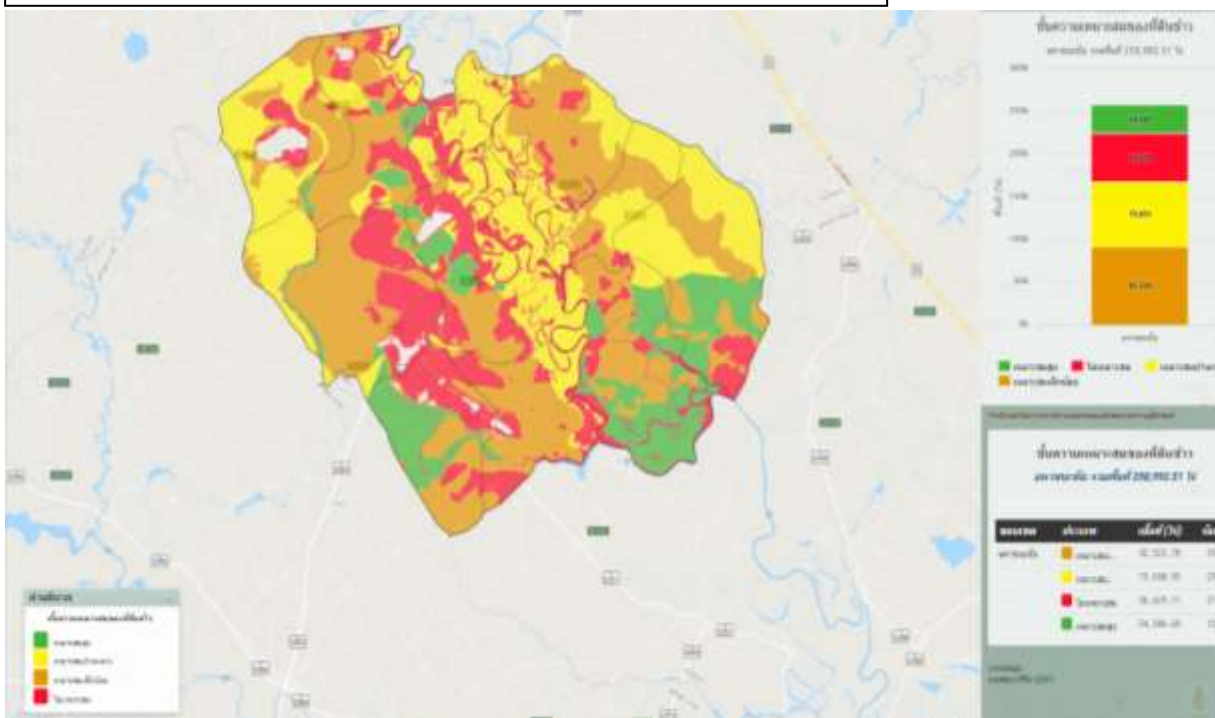
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอมหาชนะชัยมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๕๘,๙๙๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๔,๓๘๖.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๕,๖๕๐.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๙๒,๓๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๖๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๖,๖๒๙.๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๖

ตารางที่ ๑๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

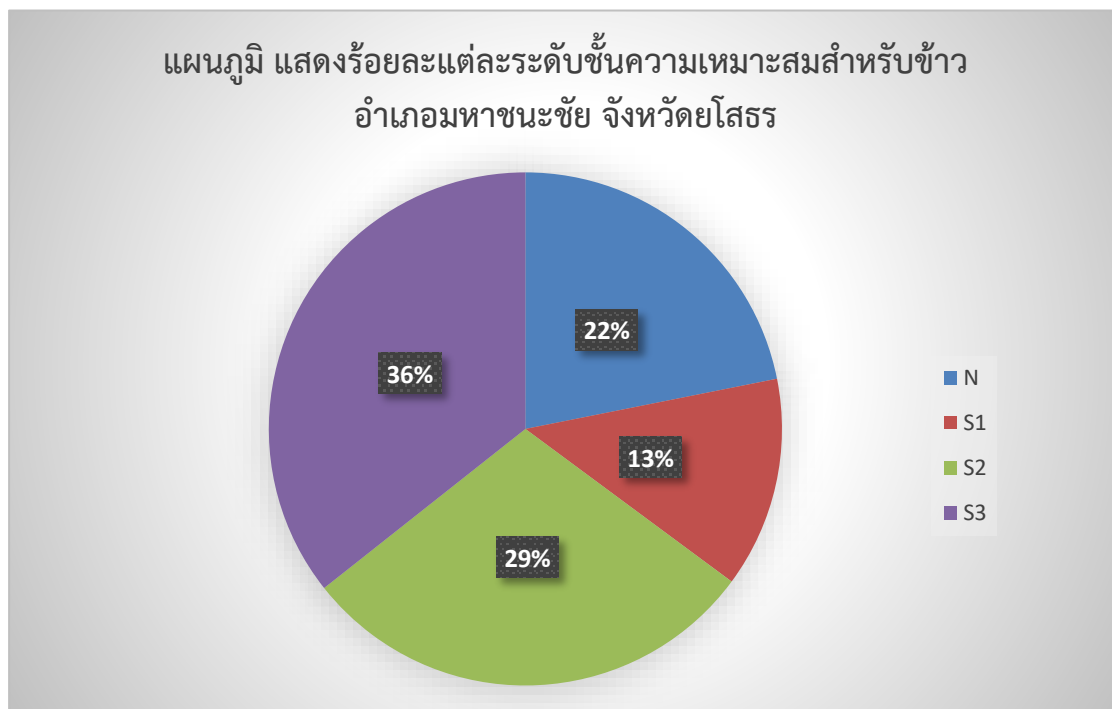
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒๕๘,๙๙๒ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คูเมือง	๑,๕๗๕.๐๔	๗,๓๑๒.๓๘	๑๕,๘๑๘.๓๐	๙๖๔๓	๑๓๔,๓๔๙.๓๑
โนทราย	-	๗,๗๗๑.๘๑	๔,๙๐๙.๐๒	๑,๒๓๗.๒๓	๑๓,๙๑๗
บากเรือ	-	๑๐,๓๘๕	๑๒,๐๐๐.๗๐	๓,๑๖๖.๒๖	๒๕,๕๕๒
บึงแก	๖,๗๔๖.๗๔	๑๓,๑๔๐.๓๐	๘,๕๔๒.๗๐	๒,๗๐๑	๓๑,๑๓๐.๙๑
ผือฮี	๒๗๕.๑๔	๒,๖๕๐.๙๘	๑๐,๕๑๒.๙๐	๖,๐๗๐.๓๓	๑๙,๕๑๓.๓๕
พระเสาร์	๒.๕๔	๑๐,๔๐๓.๖๐	๖,๗๙๒.๘๔	๒,๔๐๔.๕๖	๑๙,๖๐๓.๕๗
ฟ้าหยาด	๓,๐๕๙.๕๗	๑๓,๒๑๑.๑๐	๕,๖๒๖.๑๖	๑๐,๘๘๔.๒๐	๓๒,๗๘๑.๐๓
ม่วง	๑๓,๓๕๕	๒,๖๙๒.๐๒	๙,๗๓๙.๖๔	๕,๔๙๗.๙๐	๓๑,๒๘๕.๒๖
สงยาง	๖,๙๕๗.๗๖	๓๘.๒๐	๗,๐๓๓.๖๒	๖,๕๒๑.๕๑	๒๐,๕๓๑.๐๙
หัวเมือง	๒,๔๑๔.๑๗	๘,๐๔๖.๐๔	๑,๑๓๖.๙	๘,๔๙๘.๓๖	๓๐,๓๒๘.๔๗
รวมอำเภอมหาชนะชัย	๓๔,๓๘๖.๖๙	๗๕,๖๕๐.๙๓	๙๒,๓๒๕	๕๖,๖๒๙.๑	๒๕๘,๙๙๒

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอ

ภาพที่ ..๑๔.. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ..๑๕.. แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๑๖๕,๐๔๘.๐๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบึงแก จำนวน ๒๖,๖๔๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลคูเมือง จำนวน ๒๑,๒๗๓ ไร่ และตำบลม่วง จำนวน ๑๙,๖๓๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

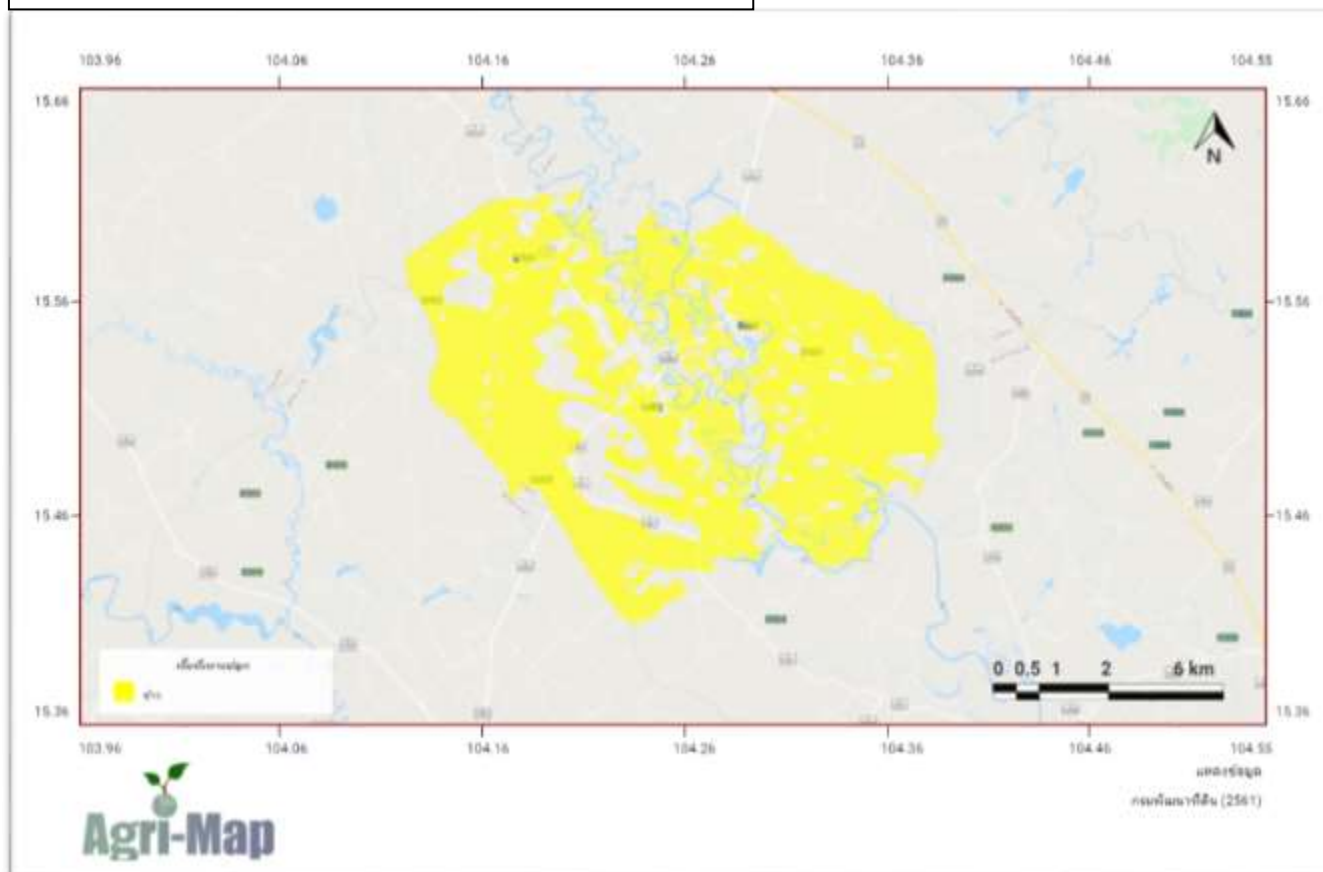
ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๖๕,๐๔๘.๐๐ (ไร่)
๑	ฟ้าหยาด	๑๗,๑๓๒.๐๐
๒	สงยาง	๑๑,๘๕๔.๐๐
๓	หัวเมือง	๑๘,๙๘๕.๐๐
๔	คูเมือง	๒๑,๒๗๓.๐๐
๕	ผือฮี	๑๑,๘๙๔.๐๐
๖	ปากเรือ	๑๖,๗๗๖.๐๐

๗	ม่วง	๑๙,๖๓๓.๐๐
๘	โนนทราย	๗,๙๙๗.๐๐
๙	บึงแก	๒๖,๖๔๓.๐๐
๑๐	พระเสาร์	๑๒,๘๖๑.๐๐
	รวม	๑๖๕,๐๔๘.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ภาพที่ ..๑๖.. แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมหาชนะชัย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)

(๓) พื้นที่ปลูก..ข้าว...ตามระดับชั้นความเหมาะสม

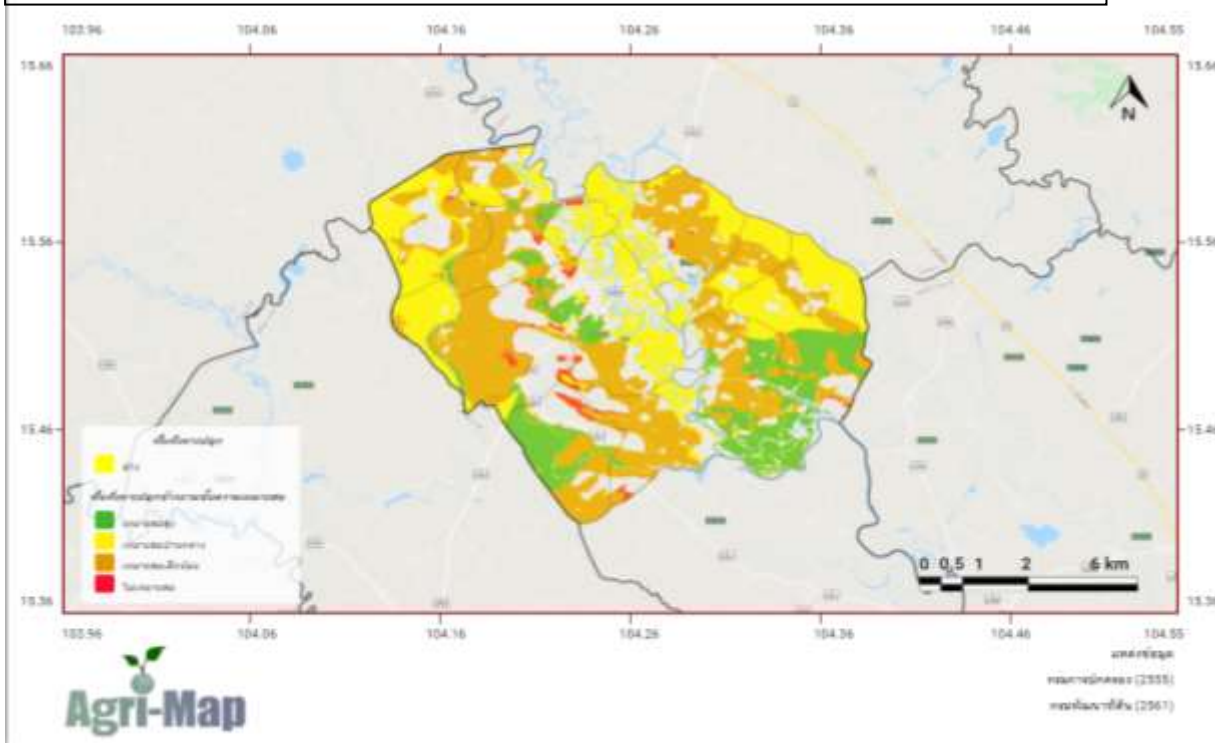
อำเภอ..มหาชนะชัย..มีพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๘๓,๓๖๒.๙๔..ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ..๓๒,๐๘๔.๒๐..ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๑๗.๕๙.. พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ..๖๑,๑๙๐.๗๙.. ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๓๓.๓๗.. พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ..๘๕,๔๕๕.๐๙.. ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๔๖.๐๐.. และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ..๔,๖๓๒.๘๘.. ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๒.๕๒..

ตารางที่..๑๕.. แสดงพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..

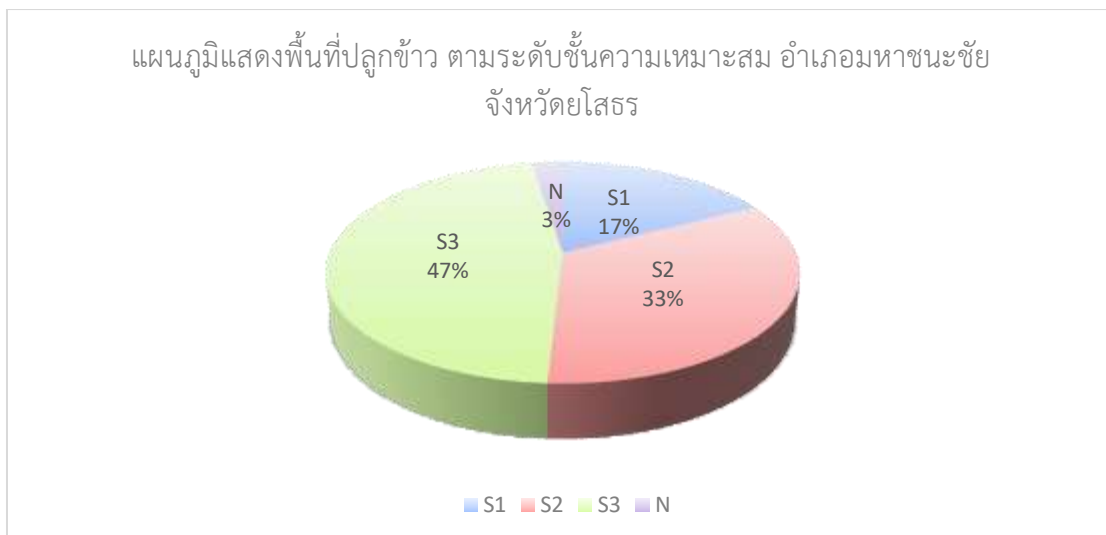
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..ข้าว..(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คูเมือง	๑,๕๕๗.๕๖	๗,๐๖๐.๘๒	๑๕,๓๒๙.๕๐	๙๙๐.๙๒	๒๔,๙๓๘.๘๐
โนนทราย	-	๕,๙๙๘.๙๔	๔,๔๑๕.๓๕	-	๑๐,๔๑๔.๒๙
บากเรือ	-	๘,๕๖๐.๕๒	๑๐,๒๐๓.๑๐	๒๒๙.๖๑	๑๘,๙๙๓.๒๓
บึงแก	๖,๕๕๒.๗๓	๑,๒๓๕.๕๐	๗,๐๗๕.๕๗	๒๐๒.๔๑	๒๖,๐๘๖.๒๑
ผือฮี	๒๖๐.๕๐	๑,๘๕๗.๙๓	๙,๙๘๒.๐๓	๔๕๘.๒๓	๑๒,๕๕๘.๖๙
พระเสาร์	๒.๕๗	๙,๘๘๖.๙๙	๖,๔๗๘.๘๖	๑๗๕.๒๑	๑๖,๕๔๓.๖๓
ฟ้าหยาด	๒,๙๑๖.๗๗	๘,๑๑๙.๔๕	๕,๔๗๑.๕๔	๗๐๓.๔๙	๑๗,๒๑๑.๒๕
ม่วง	๑๑,๔๖๙.๗๐	๑,๐๓๘.๘๕	๘,๗๑๓.๒๘	๖๓.๓๗	๒๑,๒๘๕.๒๐
สงยาง	๖,๙๑๘.๖๖	๓๖.๒๕	๖,๙๓๒.๙๖	๙๓๖.๙๙	๑๔,๘๒๔.๘๖
หัวเมือง	๒,๔๐๕.๗๐	๖,๒๗๙.๕๒	๑๐,๘๕๒.๙๐	๘๗๒.๖๖	๒๐,๔๑๐.๗๘
รวมอำเภอ..มหาชนะชัย..	๓๒,๐๘๘.๒๐	๖๑,๑๙๐.๗๘	๘๕,๔๕๕.๐๙	๔,๖๓๒.๘๘	๑๘๓,๓๖๖.๙๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ..๒๕๖๖.

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร.

ภาพที่ ..๑๗.. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอ..มหาชนะชัย..
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ..๒๕๖๖..)

ภาพที่ ..๑๘.. แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก..ข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอ..มหาชนะชัย..
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๖)

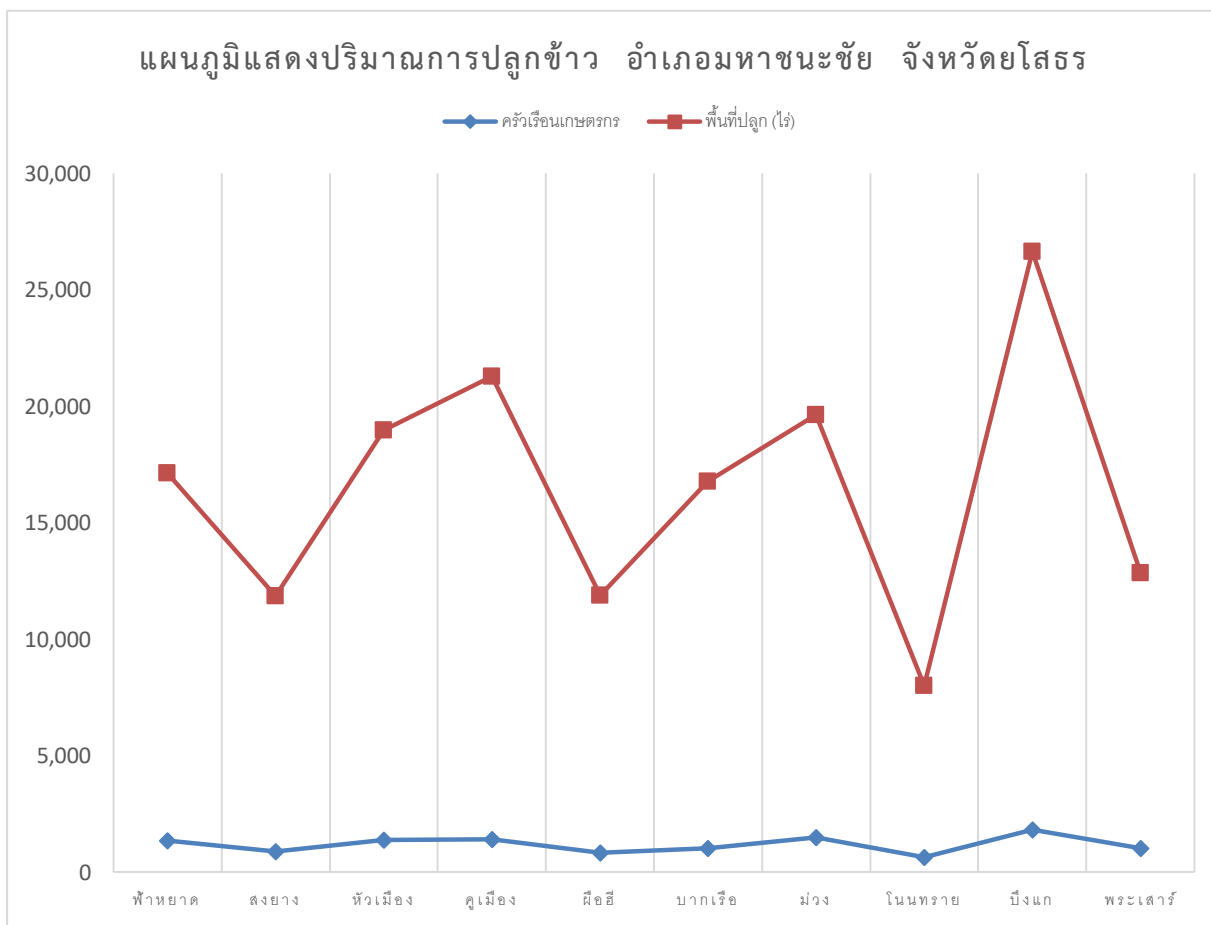
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอ..มหาชนะชัย..มีพื้นที่การปลูก..ข้าว..จำนวน ..๑๖๖,๕๕๑.. ไร่ ..๑๒,๗๕๐
ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบล..บึงแก..จำนวน ..๒๖,๕๑๑.. ไร่ จำนวน ..๑,๙๒๗.. ครัวเรือน รองลงมา
คือตำบล..คูเมือง.. จำนวน ..๒๒,๔๐๕.. ไร่ ..๑,๖๑๙.. ครัวเรือน และตำบล..ม่วง.. จำนวน ..๑๙,๘๒๖.. ไร่
..๑,๕๖๘.. ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ..๑๖...แสดงปริมาณการปลูก..ข้าว.. อำเภอ..มหาชนะชัย.. จังหวัด..ยโสธร..

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน) ข้าวเจ้า	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน) ข้าวเหนียว
ฟ้าหยาด	๑,๔๔๘	๑๗,๔๑๓	๑๐,๘๙๘.๐๐	๔,๘๗๖.๔๖	๐.๔๔๗	๐.๔๖๒
สงยาง	๙๒๘	๑๑,๗๕๖	๑๑,๗๕๖.๐๐	๕,๒๓๑.๕๐	๐.๔๔๕	๐.๔๖๐
หัวเมือง	๑,๔๔๘	๑๔,๖๐๖	๑๔,๖๐๖.๐๐	๖,๕๔๖.๑๐	๐.๔๔๘	๐.๔๖๐
คูเมือง	๑,๖๑๙	๒๒,๔๐๕	๒๒,๔๐๕.๕๐	๙,๙๐๓.๓๘	๐.๔๔๒	๐.๔๖๒
ผือฮี	๙๐๘	๙,๗๓๙	๙,๗๓๘.๗๕	๔,๔๓๒.๒๒	๐.๔๕๕	๐.๔๖๕
บากเรือ	๑,๐๗๘	๑๖,๘๓๓	๑๒,๒๙๖.๐๐	๕,๔๗๘.๔๕	๐.๔๔๕	๐.๔๔๕
ม่วง	๑,๕๖๘	๑๙,๘๖๒	๑๕,๐๗๖.๒๕	๖,๙๓๖.๔๙	๐.๔๖๐	๐.๔๖๒
โนนทราย	๗๑๓	๘,๓๔๑	๖,๖๑๖.๐๐	๒,๘๒๐.๔๑	๐.๔๒๕	๐.๔๖๖
บึงแก	๑,๙๒๗	๒๖,๕๑๑	๒๖,๓๗๒.๐๐	๑๑,๐๓๔.๖๓	๐.๔๑๘	๐.๔๑๘
พระเสาร์	๑,๑๑๓	๑๓,๐๙๔	๑๓,๐๙๔.๐๐	๕,๗๖๒.๒๑	๐.๔๔๐	๐.๔๕๓
รวม	๑๒,๗๕๐	๑๖๖,๕๕๑	๑๔๒,๘๕๗.๕๐	๖๓,๐๒๑.๘๕	๕๑๖	๕๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ..๑๙.. แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอหาคณะชัย จังหวัดยโสธร

(ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอหาคณะชัย, พ.ศ. .๒๕๖๖)

- ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)
- (๑) การใช้พันธุ์ดี...ข้าวเจ้า/หอมมะลิ ใช้ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ กข.๖ เหนียวสันป่าตอง ตามลำดับ พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ ข้าว กข. ๑๐
  - (๒) การเตรียมดิน ...ไถตะ ไถแปร
  - (๓) การปลูก..นาหว่านน้ำตม นาหว่านน้ำแห้ง และปักดำ
  - (๔) ระบบการให้น้ำ...น้ำฝน บ่อขนาดเล็กบ่อชุมชน อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มีแม่น้ำชีเป็นแม่น้ำสายหลัก และไหลตลอดปี
  - (๕) การดูแลรักษา ...ใช้ข้าวพันธุ์ต้านทาน เปลี่ยนพันธุ์ข้าวทุก ๓ ปี จัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน วิเคราะห์ดินนาทุกปี ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
  - (๖) การใส่ปุ๋ย ...ใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง
  - (๗) การเก็บเกี่ยว ...เก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวนวด

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ...เมล็ดข้าวมีความชื้นสูง ต้องตากบนลาน ในสภาพที่แดดจัด เป็นเวลา ๑-๒ วัน พลิกกลับเมล็ดข้าววันละ ๓-๔ ครั้ง ให้ความชื้นเหลือ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ หรือต่ำกว่า เพื่อให้เหมาะสมต่อการเก็บรักษา และทำให้คุณภาพการสีดี จึงนำเมล็ดข้าวไปเก็บรักษาในยุ้งฉาง หรือจำหน่ายต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู...ใช้วิธีกล มีแสงไฟ กับดัก ใช้กาเวนเหนียว ใช้วิธีชีวภาพ ใช้สารชีวภัณฑ์ต่างๆ และการใช้วิธีผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอ..มหาชนะชัย..มีการปลูก..ข้าว.. ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
...ข้าวนาปี					▽	△						
....										▽		
...ข้าวนา												△
ปรัง...												△

สัญลักษณ์   ↔   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
                               ↔   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ... แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..
 (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๓.)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอ..มหาชนะชัย..มีต้นทุนการผลิตข้าว... โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว..เป็นเงิน ...๓,๖๐๐..บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าวเป็นเงิน ..๓,๒๕๐ บาท ตารางที่ ..๑๗... แสดงต้นทุนการผลิต...ข้าว...ปี..๒๕๖๖..อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถตะ	๓๐๐		๒๕๐			
ไถแปร	๔๕๐		๓๐๐			
พันธุ์ข้าว	๖๐๐		๖๐๐			
ปลูก	๑๐๐		๑๐๐			
ปุ๋ย	๗๕๐		๖๐๐			
เก็บเกี่ยวต้นละ	๖๐๐		๖๐๐			
บรรทุกต้นละ	๒๐๐		๒๐๐			
ค่าบริการ	๑๐๐		๑๐๐			

ค่าเช่า	๕๐๐		๕๐๐		
รวม	๓,๖๐๐		๓,๒๕๐		

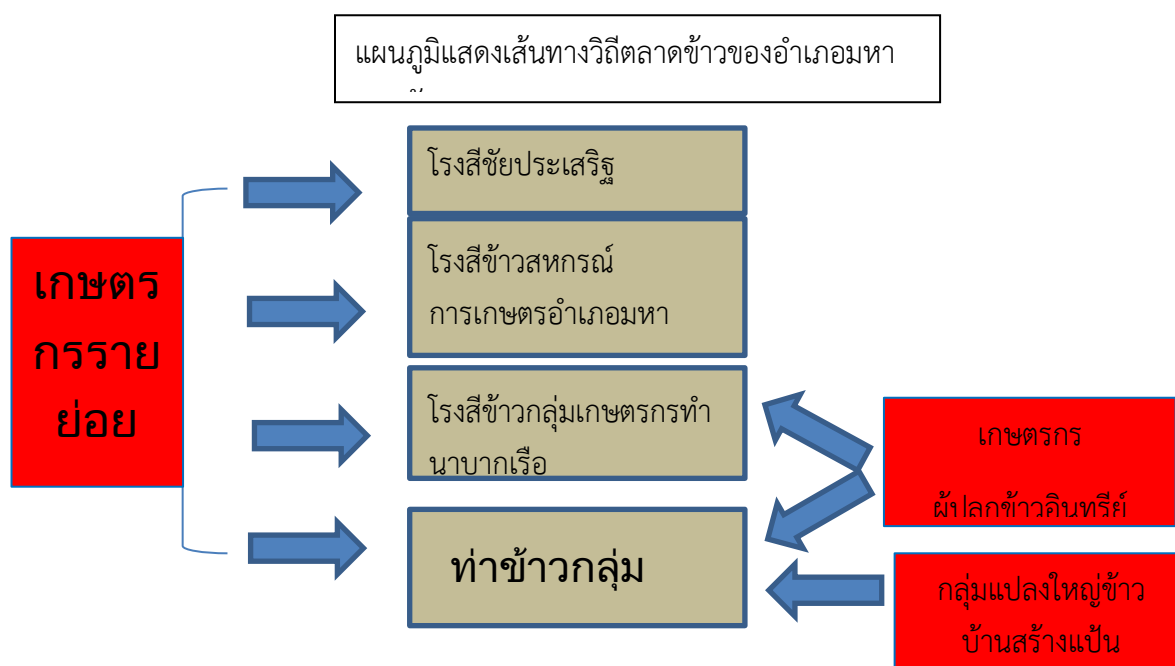
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖.)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

.....ปี ๒๕๖๓ ราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ...ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของพ่อค้าคนกลาง....

(๑) วิถีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

.....เกษตรกรชาวอำเภอมหาชนะชัย คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลผลิตหน้าด้วยตนเองบางส่วน เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำเก็บไว้บริโภคไว้ในครัวเรือน และจำหน่ายให้กับโรงสีในอำเภอมหาชนะชัย โรงสีสหกรณ์การเกษตรมหาชนะชัยจำกัด ทำข้าวกลุ่มบริษัทซีพี โรงสีข้าวกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ

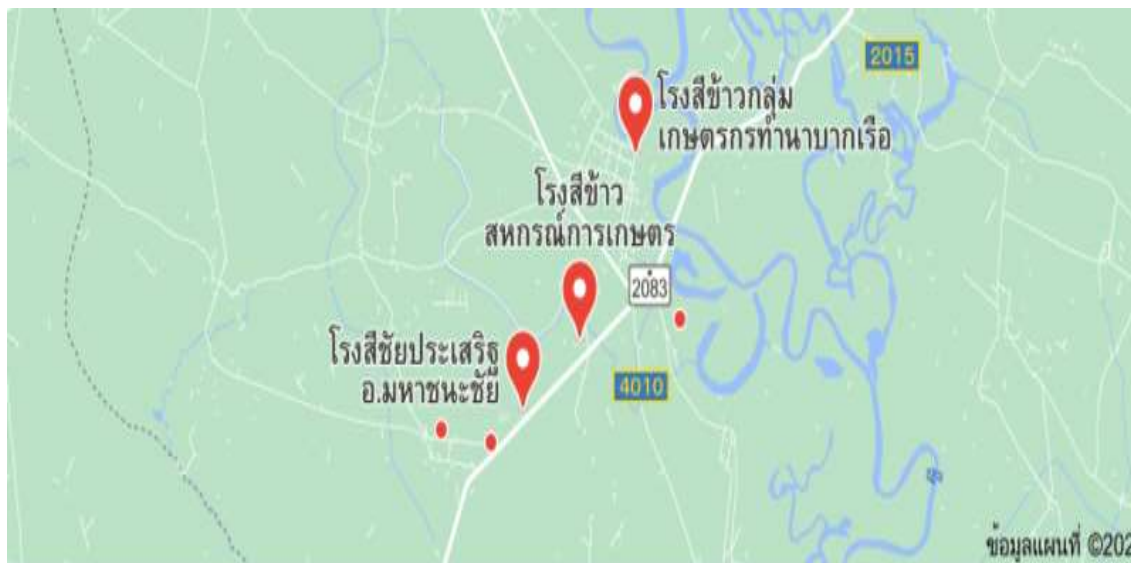

ภาพที่ ..๒๐.. แสดงวิถีการตลาดข้าว..อำเภอ..มหาชนะชัย.. จังหวัด..ยโสธร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอ..มหาชนะชัย...มีโรงสี รวม ..๓... แห่ง ..กลุ่มบริษัทซีพี รับซื้อข้าวจากกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านสร้างแป้นเพื่อนำไปแปรรูปจำหน่าย ในแบรนด์ ข้าวตราฉัตร กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือรับซื้อข้าวอินทรีย์แปรรูปและจำหน่ายเอง และกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านยางน้อย สมาชิกผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกจำหน่าย

ภาพที่ ..๒๑.. แสดงแหล่งรับซื้อ..ข้าว... อำเภอ..มหาชนะชัย...
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอมหาชนะชัย มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒๐ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- ๑) ใช้เครื่องจักรกลที่มีความเหมาะสม ดังนี้
- ๒) ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม
- ๓) คัดพันธุ์ข้าวปลูกที่มีคุณภาพไว้ใช้เอง
- ๔) รักษาสภาพแวดล้อม
- ๕) ใช้สารชีวภัณฑ์
- ๖) ทำปุ๋ยหมัก

ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart-Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สาขา
๑	นางพิสมัย ริรัมย์	๔	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๒	นางสาวบุญร่วม แก้วใส	๘	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๓	นายประดิษฐ์ พวงมาลัย	๒	ฝืออี	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๔	นายทวีศักดิ์ เพชรแสง	๘	ฝืออี	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๕	นายจินดา สมยง	๑	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๖	นางเพ็ญพักตร์ ไชยวัน	๓	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๗	นายณรินทร์ธร แววบุตร	๘	บากเรือ	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๘	นายจงพิศิษฐ์ ประดับทอง	๑	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๙	นายบุญหลาย ผ่องสง่า	๑๐	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๐	นายสำรวย แก่นมัน	๒	โนนทราย	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๑	นายคะนอง เหมสันต์	๓	บึงแก	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๒	นายจรูญ ทองดี	๗	บึงแก	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๓	นางสาวชวัลชา พวงพันธ์	๓	พระเสาร์	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๔	นางรันดร วงษ์คำชัย	๙	พระเสาร์	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๕	นางนิตยา วงษ์จันทร์	๑	สงยาง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๖	นางดลตรี โคตุตร	๔	สงยาง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๗	นางหนูกร ศรีระบุตร	๗	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๘	นายทองสอน ปะตังถาโก	๑๐	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๑๙	นายสลัด วรเกตุ	๓	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
๒๐	นายเสนอ รongรัมย์	๑๐	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	ข้าว
รวม	๒๐					

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า..มันสำปะหลัง...

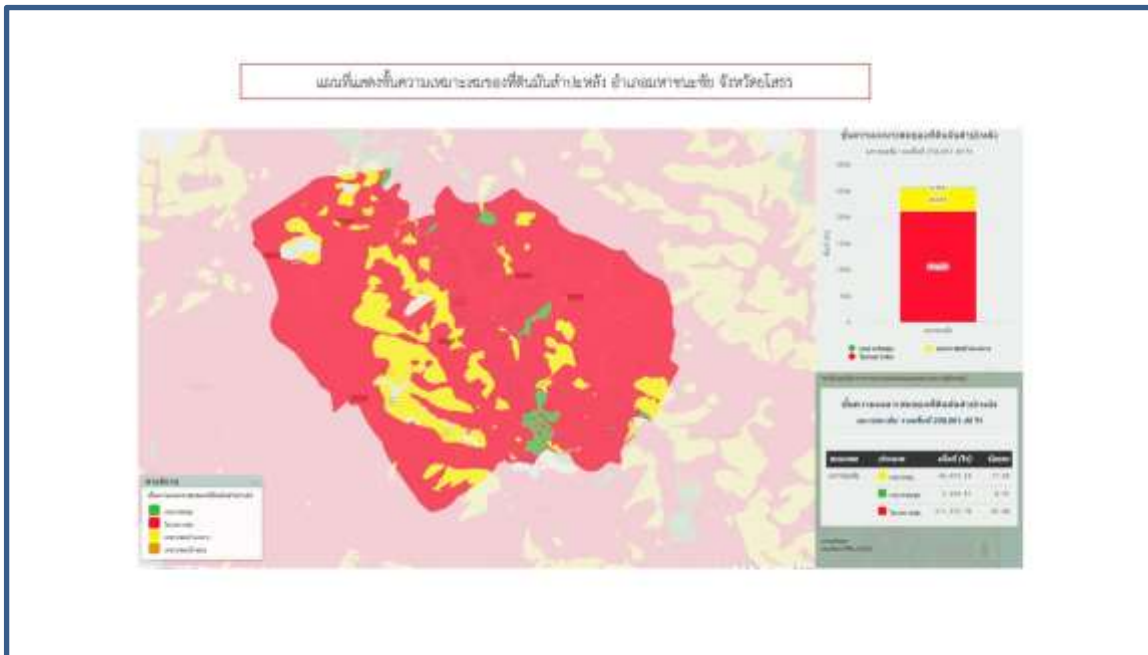
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

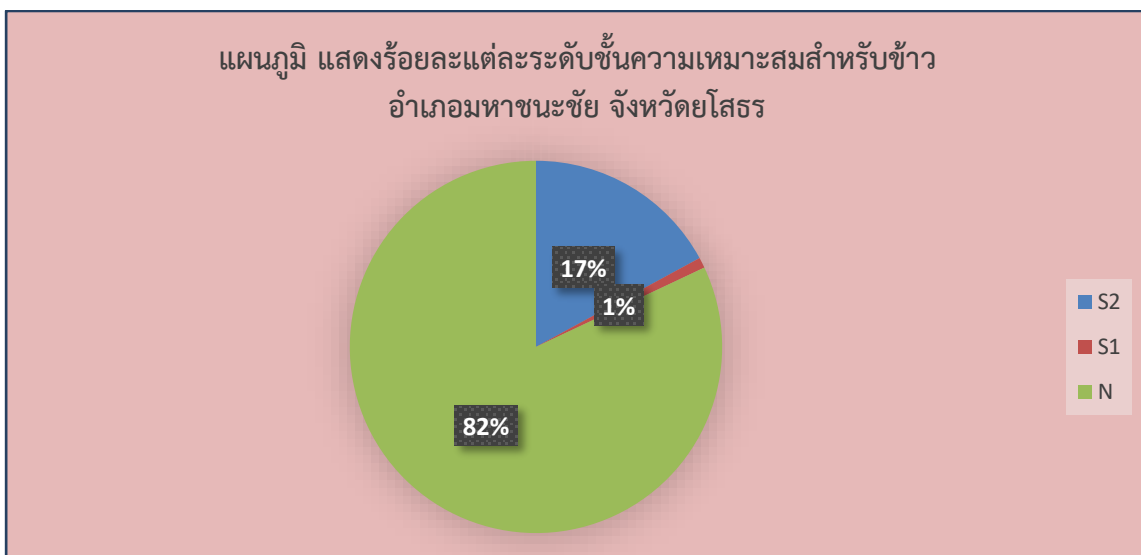
อำเภอมหาชนะชัยมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน ๒๕๘,๐๐๑.๔๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๓๕๔.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๔,๐๗๔.๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๑,๕๗๒.๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๐

ตารางที่ ๑๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒๕๘,๐๐๑.๔๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คูเมือง	-	๙,๑๐๓.๑๑	-	๒๕,๒๑๙.๐๐	๓๔,๓๒๒.๑๑
โนนทราย	๖๖๗.๑๘	๒๕๘.๐๖	-	๑๒,๙๗๗.๗๐	๑๓,๙๐๒.๙๔
บากเรือ	๕๑๑.๒๓	๑,๐๔๐.๖๔	-	๒๓,๑๓๔.๓๐	๒๔,๖๘๖.๑๗
บึงแก	-	๒,๗๑๕.๒๖	-	๒๘,๔๑๕.๖๐	๓๑,๑๓๐.๘๖
ฝือฮี	-	๕,๔๔๒.๘๓	-	๑๔,๐๗๐.๕๐	๑๙,๕๑๑.๓๓
พระเสาร์	-	๒,๒๖๓.๘๕	-	๑๗,๓๘๘.๒๐	๑๙,๖๐๒.๐๕
ฟ้าหยาด	๓๙.๔๐	๗,๕๓๐.๐๖	-	๒๕,๑๗๙.๒๐	๓๒,๗๔๘.๖๖
ม่วง	๑,๐๓๖.๕๘	๔,๐๒๕.๑๐	-	๒๖,๒๒๓.๖๐	๓๑,๒๘๕.๒๘
สงยาง	-	๕,๗๘๖.๙๖	-	๑๔,๗๒๗.๐๐	๒๐,๕๑๓.๙๖
หัวเมือง	๑๐๐.๕๒	๕,๙๐๘.๓๗	-	๒๔,๒๘๗.๖๐	๓๐,๒๙๖.๔๙
รวม อำเภอมหา ชนะชัย	๒,๓๕๔.๔๗	๔,๔๐๗๔.๒๔	-	๒๑๑,๕๗๒.๗๐	๒๕๘,๐๐๑.๔๐

ภาพที่ ..๒๒.. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอหาคณะชัย.
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ..๒๕๖๖..)

ภาพที่ ..๒๓.. แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง
อำเภอหาคณะชัย
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอหาคณะชัย พ.ศ. ๒๕๖๖)

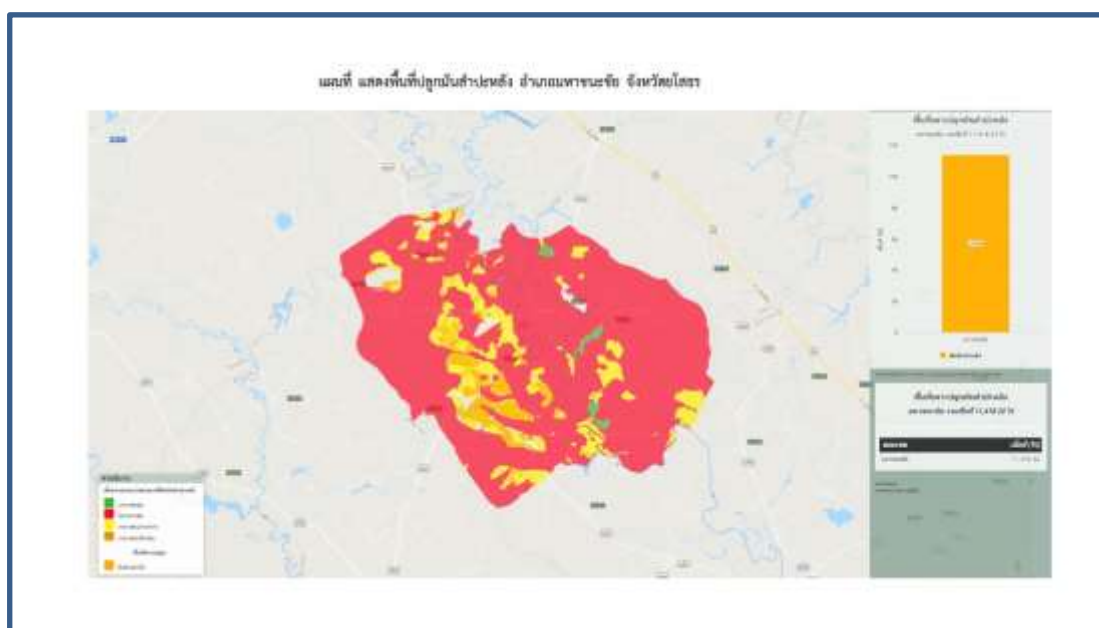
(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๑,๔๑๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลคูเมือง จำนวน ๓,๘๘๗.๗๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลสงยาง จำนวน ๓,๑๙๙.๗๒ ไร่ และตำบลฟ้าหยาด จำนวน ๑,๙๘๒.๓๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ฟ้าหยาด	๑,๙๘๒.๓๒
๒	สงยาง	๓,๑๙๙.๗๒
๓	หัวเมือง	๒๕๐.๓๓
๔	คูเมือง	๓,๘๘๗.๗๑
๕	ผือฮี	๑,๖๓๙.๘๐
๖	บากเรือ	๒๒
๗	ม่วง	๗.๗๘
๘	โนนทราย	๔๘
๙	บึงแก	๑๕
๑๐	พระเสาร์	๓๖๕.๓๐
	รวม	๑๑,๔๑๘.๒๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ..๒๔.. แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมหาชนะชัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖)

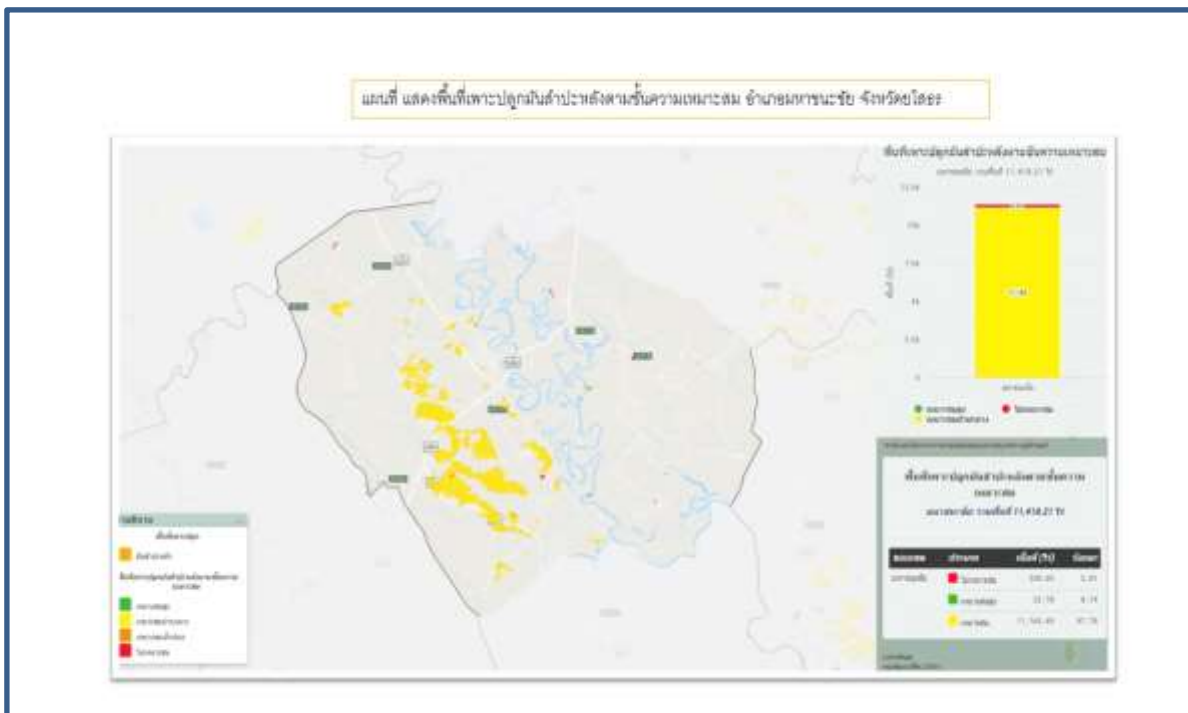
(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอมหาชนะชัย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๑,๔๑๘.๒๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๒.๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๑๖๕.๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๓๐.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒๕๘,๐๐๑.๔๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คูเมือง	-	๓,๘๗๕.๑๓	-	๑๒.๕๘	๓๘๘๗.๗๑
โนนทราย	๒๒.๗๐	-	-	๒๕.๗๑	๔๘.๔๑
บากเรือ	-	-	-	๒๑.๖๕	๒๑.๖๕
บึงแก	-	๕.๖๒	-	๙.๕๘	๑๕.๑๙
ผือฮี	-	๑,๖๐๐.๑๕	-	๓๙.๖๔	๑,๖๓๙.๗๙
พระเสาร์	-	๓๓๖.๙๙	-	๒๘.๓๑	๓๖๕.๓๐
ฟ้าหยาด	-	๑,๙๕๖.๔๔	-	๒๕.๘๘	๑,๙๘๒.๓๒
ม่วง	-	-	-	๗.๗๘	๗.๗๘
สงยาง	-	๓,๑๕๔.๕๒	-	๔๕.๑๙	๓,๑๙๙.๗๑
หัวเมือง	-	๒๓๖.๖๔	-	๑๓.๖๙	๒๕๐.๓๓
รวมอำเภอมหาชนะชัย	๒๒.๗๐	๑๑,๑๖๕.๔๙	-	๒๓๐.๘๒	๑๑,๔๑๘.๒๑

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ..๒๕.. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ..๒๖.. แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมหาชนะชัย (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖)

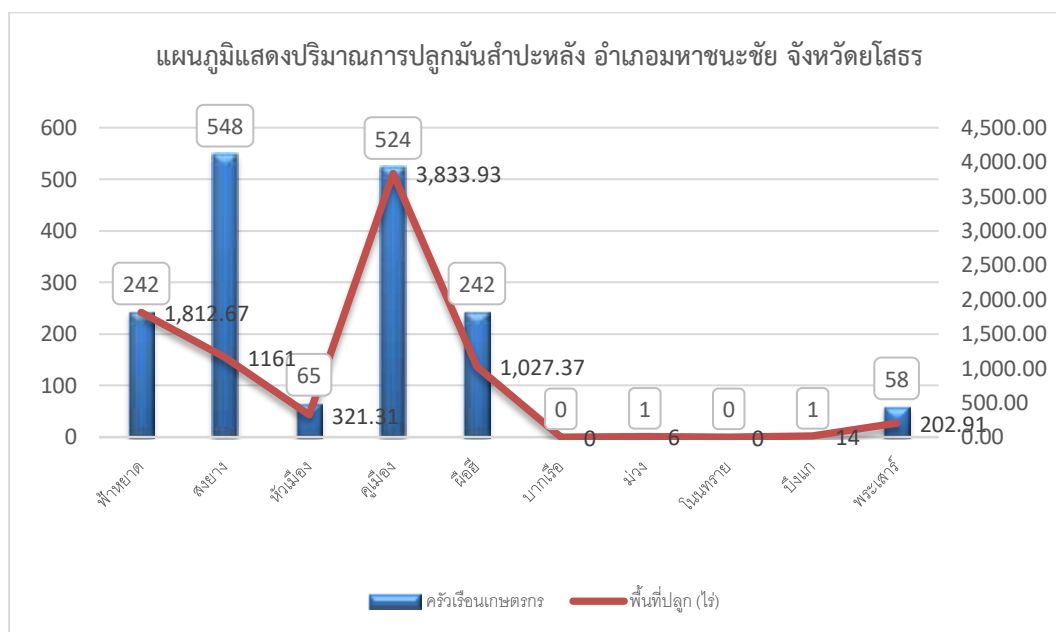
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอ..มหาชนะชัย..มีพื้นที่การปลูก..มันสำปะหลัง..จำนวน ..๘,๓๗๙.๑๙.. ไร่ ..๑,๖๓๙.. ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบล..คูเมือง..จำนวน ..๓,๘๓๓.๙๓.. ไร่ จำนวน ..๕๒๔.. ครัวเรือน รองลงมาคือตำบล..ฟ้าหยาด.. จำนวน ..๑,๘๑๒.๖๗.. ไร่ ..๒๔๒.. ครัวเรือน และตำบล..สงยาง.. จำนวน ..๑,๑๖๑.. ไร่ ..๕๓๘.. ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ..๒๒.. แสดงปริมาณการปลูก..มันสำปะหลัง.. อำเภอ..มหาชนะชัย.. จังหวัด..ยโสธร..

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ฟ้าหยาด	๒๔๒	๑,๘๑๒.๖๗	๑,๘๑๒.๖๗	๕๔๓๘.๐๑	๓.๐
สงยาง	๕๔๘	๑,๑๖๑	๑,๑๖๑	๓๙๔๗.๔	๓.๔
หัวเมือง	๖๕	๓๒๑.๓๑	๓๒๑.๓๑	๙๖๓.๙๓	๓.๐
คูเมือง	๕๒๔	๓,๘๓๓.๙๓	๓,๘๓๓.๙๓	๑๓๔๑๘.๗๕๕	๓.๕
ผือฮี	๒๔๒	๑,๐๒๗.๓๗	๑,๐๒๗.๓๗	๓๓๙๐.๓๒๑	๓.๓
บากเรือ	๐	๐	๐	๐	๐
ม่วง	๑	๖	๖	๑๘	๓.๐
โนนทราย	๐	๐	๐	๐	๐
บึงแก	๑	๑๔	๑๔	๔๒	๓.๐
พระเสาร์	๕๘	๒๐๒.๙๑	๒๐๒.๙๑		๓.๐
รวม	๑,๖๓๙	๘,๓๗๙.๑๙	๘,๓๗๙.๑๙	๒๗,๒๑๘.๔๒	๒.๕๒

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย., พ.ศ..๒๕๖๖

ภาพที่ ..๒๗.. แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมหาชนะชัย

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้ท่อนพันธุ์ดีแทนท่อนต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง เช่น ...ระยอง ๗๒... เกษตรศาสตร์...๕๐...ห้วยบง ๙๐... ตามลำดับ
- (๒) การเตรียมดิน ...ไถตะ ไถแปร
- (๓) การปลูก..นาแล้ง กับ หน้าฝน
- (๔) ระบบการให้น้ำ...น้ำฝน บ่อขนาดเล็กบ่อชุมชน อ่างเก็บน้ำ ระบบน้ำหยด และแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (๕) การดูแลรักษา ...ใช้ท่อนพันธุ์ดีแทนท่อนต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ปลูกใน ระยะห่างที่เหมาะสม ฝักระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง จัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน วิเคราะห์ดินทุกปี ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๖) การใส่ปุ๋ย ...ใส่ปุ๋ย ๑-๒ ครั้ง
- (๗) การเก็บเกี่ยว ...ที่ อายุ ๘-๑๒ เดือน เก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนเป็นหลัก กิจกรรมหลัก ๓ กิจกรรมคือ การขุด การตัดแห้ง และการขนย้ายหัวมันสำปะหลังสดส่งลานมัน รองลงมา คือการใช้รถแทรกเตอร์ ขนาด ๑๕-๒๕ แรงม้า พ่วงเครื่องขุดมันสำปะหลังที่มีเฟลี่ยแปงใส่ถุงพลาสติก
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ....จำหน่ายต่อไป
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู...

๑) ใช้วิธีเขตกรรม ใช้ท่อนพันธุ์สะอาด หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในฤดูแล้ง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการระบาดของเฟลี่ยแปง การปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูฝนจะทำให้ปริมาณของเฟลี่ยแปงลดลง ไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง และตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณของเฟลี่ยแปงที่อยู่ในดิน ปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่เป็นพืชอาศัยของเฟลี่ยแปง เช่น ข้าวโพด

๒) การป้องกันกำจัดโดยวิธีกล ถอนต้นมันสำปะหลังเก็บและทำลาย แล้วทิ้งพื้นที่ไว้นาน ๑ เดือน เพื่อไม่ให้มีพืชอาศัยของเพลี้ยแป้ง ตัดส่วนของต้นมันสำปะหลังที่มีเพลี้ยแป้งใส่ถุงพลาสติกนำไปเผา หรือทำลายนอกแปลง

๓) การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี ควรใช้สารฆ่าแมลงเมื่อมีการระบาดของเพลี้ยแป้งอย่างรุนแรง แมลงศัตรูธรรมชาติไม่สามารถควบคุมได้ พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะบริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง ระยะเวลาที่เหมาะสมในการพ่นสารฆ่าแมลง คือ ระยะเวลาที่เพลี้ยแป้งอยู่ในวัย ๑-๒ เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างแป้งหุ้มลำตัว เพราะแป้งจะเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เพลี้ยแป้งถูกสารฆ่าแมลง สารฆ่าแมลงที่ใช้ในการพ่นทางใบ ได้แก่

๑. ไทอะมีโทแซม ๒๕% WG อัตรา ๔ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
๒. ไดโนทีฟูแรน ๑๐% WG อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
๓. โพรโทไอฟอส ๕๐% EC อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
๔. ฟิริมิฟอสเมทิล ๕๐% EC อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
๕. ฟิริมิฟอสเมทิล ๕๐% EC อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
๖. ไทอะมีโทแซม/แลมบ์ดาไซฮาโลทริน ๒๔.๗% ZC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตร ต่อ

น้ำ ๒๐ ลิตร

๔. การป้องกันกำจัดโดยชีววิธี

เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังมีแมลงศัตรูธรรมชาติ ทั้งแมลงเบียน และแมลงห้ำช่วยควบคุมปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงศัตรูธรรมชาติที่พบ ได้แก่ ตัวงเต่า แมลงข้างปีกใส และแตนเบียน ตัวงเต่า และ แมลงข้างปีกใสเป็นแมลงห้ำที่สำคัญชนิดหนึ่งของเพลี้ยแป้ง แแตนเบียนก็ยังเป็นแมลงที่มีประโยชน์ ช่วยทำลายเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังชนิดสีชมพู

๕. การป้องกันกำจัดโดยวิธีผสมผสาน

ใช้ท่อนพันธุ์สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้ง หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในฤดูแล้ง ไร่พรวนดินหลายๆ ครั้ง และตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ ปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่เป็นพืชอาศัยของเพลี้ยแป้ง เช่น ข้าวโพด ก่อนปลูกมันสำปะหลังต้องแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลงที่แนะนำ จะป้องกันการเข้าทำลายเพลี้ยแป้ง ได้ประมาณ ๑ เดือน หลังปลูกมันสำปะหลัง ๑ เดือน ต้องสำรวจเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังทุก ๒ สัปดาห์ โดยเฉพาะตามแนวขอบแปลงที่ติดกับแปลงมันสำปะหลังข้างเคียง เป็นต้น และไรแดง เป็นศัตรูที่สำคัญชนิดหนึ่งของมันสำปะหลัง โดยไรแดงดูดน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบเหลืองซีด เป็นรอยขีด ใบม้วนงอ ยอดงอแง มีผลต่อการเจริญเติบโตและการสร้างหัวของมันสำปะหลัง การป้องกันกำจัดไรแดง คือต้องหลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงที่สภาพอากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน หมั่นตรวจแปลงในช่วงแล้ง ถ้าพบการเข้าทำลายควรเก็บทำลาย ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง ให้พ่นสารเคมีสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดไรแดง ได้แก่

- ๕.๑ ไตโคโฟล (๑๘.๕%EC) อัตรา ๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ๕.๒ ไพรดาเบน (แซนไมท์ ๒๐%WP) อัตรา ๑๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ๕.๓ เฟนบูทาตินออกไซด์ (ทอร์ค ๕๕%SC) อัตรา ๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ๕.๔ สไปโรมิซิพิน (โอเบรอน ๒๔%SC) อัตรา ๖ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอ..มหาชนะชัย..มีการปลูก..มันสำปะหลัง.. ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
...มันสำปะหลัง...			△									
			▽									

สัญลักษณ์   ↔   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
                               ↔   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ... แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..
 (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอ..มหาชนะชัย..มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง... โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมี
 ต้นทุนการ ผลิตมันสำปะหลัง..เป็นเงิน ...๖,๖๕๐..บาท

ตารางที่ ..๒๓... แสดงต้นทุนการผลิต...มันสำปะหลัง...ปี..๒๕๖๔..อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด..ยโสธร..

รายการ (ตัวอย่าง)	นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถดะ	๓๐๐			
ไถแปร	๔๐๐			
ท่อนพันธุ์	๑,๖๐๐			
ปลูก	๖๐๐			
ปุ๋ยคอก	๑,๐๐๐			
ปุ๋ยเคมี	๘๕๐			
เก็บเกี่ยวต้นละ	๙๐๐			
บรรทุกต้นละ	๒๐๐			
ค่าบริการ	๓๐๐			
ค่าเช่า	๕๐๐			
รวม	๖,๖๕๐			

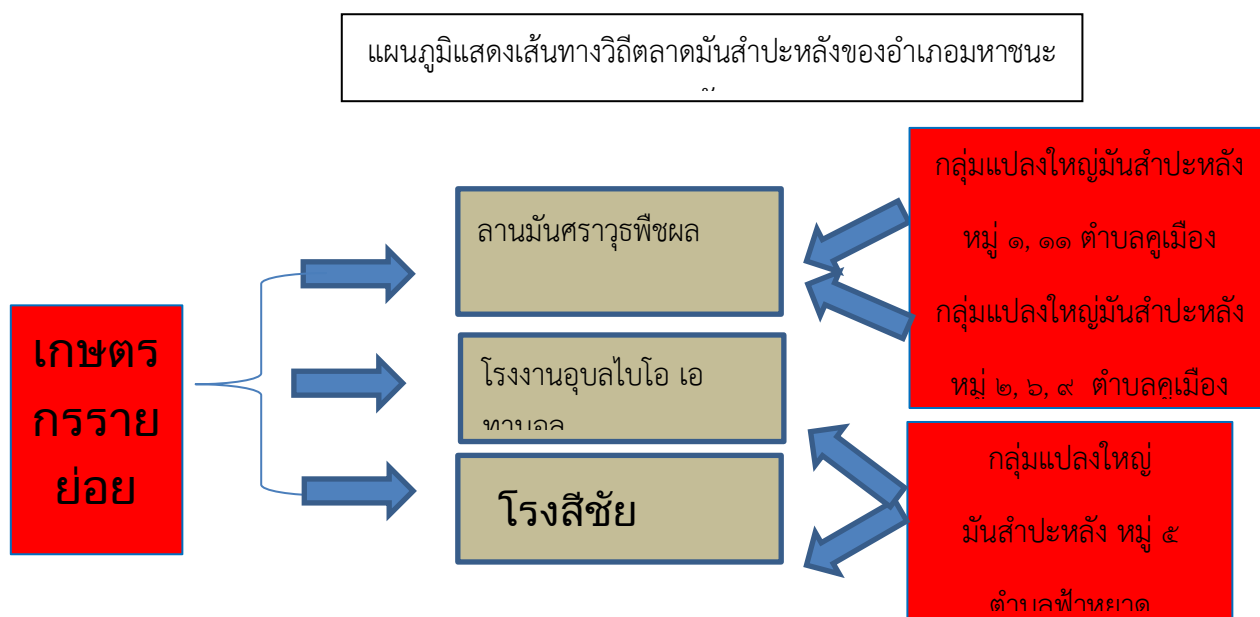
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย., พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

.....ปี ๒๕๖๔ ราคามันสำปะหลังประเภทหัวมันสด มีราคาสูงมากกว่า ๒.๕๐ บาท ต่อ กิโลกรัม...

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

....เกษตรกรชาวอำเภอมหาชนะชัย คัดเลือกท่อนพันธุ์มันสำปะหลังไว้ใช้ในฤดูกาลผลิตหน้าด้วยตนเอง ในอดีตบางส่วนมีการนำมาจากต่างจังหวัด ซึ่งขณะนี้มีปัญหาท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่สะอาด และมีความกังวลเรื่องโรคใบด่างมันสำปะหลัง การนำเข้าท่อนพันธุ์มันสำปะหลังนอกพื้นที่จึงมีน้อยลง ในห้วงของการเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรจะนำหัวมันสด มาจำหน่ายให้กับลานมันในอำเภอมหาชนะชัย ไม่มีการแปรรูปเป็นมันเส้นจำหน่าย แต่มีเกษตรกรบางรายทำ MOU กับบริษัทเอกชน Athanol Bidesel

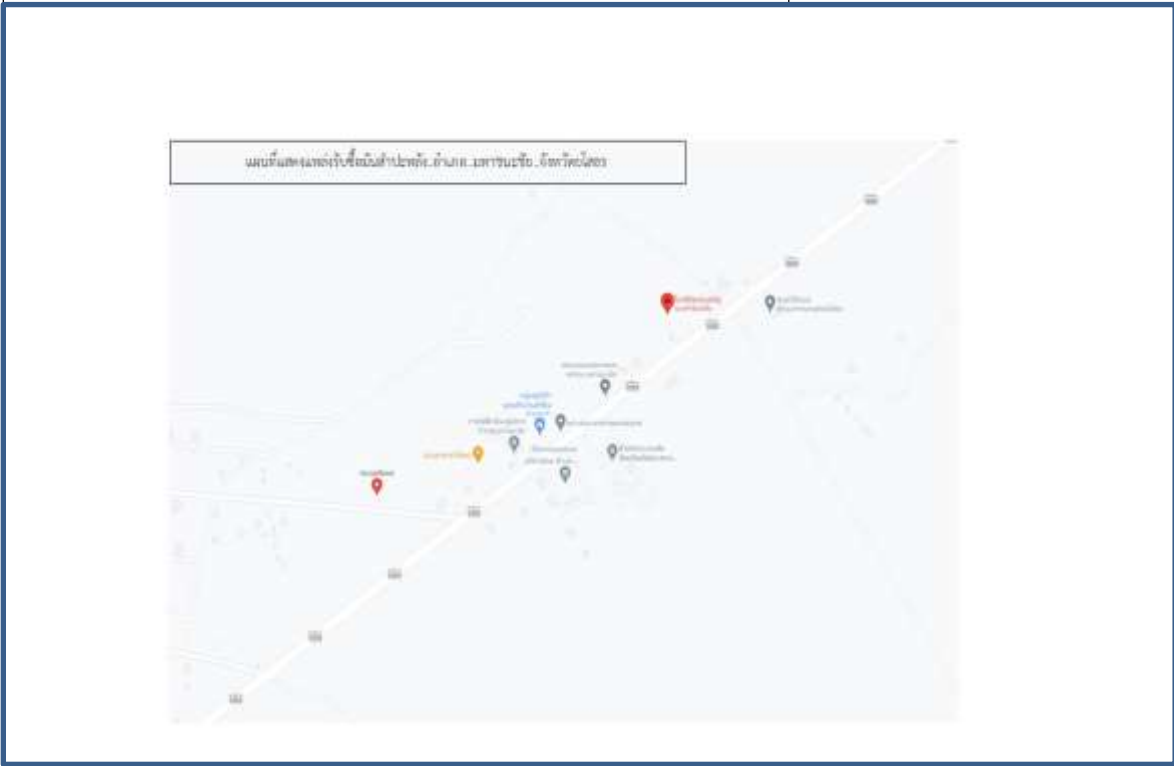

ภาพที่ ...๒๘... แสดงวิถีการตลาด..มันสำปะหลัง อำเภอ..มหาชนะชัย.. จังหวัด..ยโสธร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอ..มหาชนะชัย...มีลานมัน จำนวน ..๑... แห่ง ...คือศรารูฟพืชผล...เกษตรกรผู้ปลูกมันหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตจะนำมาจำหน่ายในลานมันแห่งนี้เป็นส่วนมาก

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อ.มันสำปะหลัง.อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัด

ภาพที่ ...๒๙... แสดงแหล่งรับซื้อ..มันสำปะหลัง... อำเภอ..มหาชนะชัย..จังหวัดยโสธร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัย, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ขาดน้ำในหน้าแล้ง ๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	๑. ขาดน้ำในการปลูกพืชฤดูแล้ง ๒. ดินเป็นดินร่วนปนทราย	๑. ปลูกพืชใช้น้ำน้อยการปลูกข้าวนาปี ๒. ปลูกพืชปุ๋ยสด/ไถกลบตอซังบำรุงดิน	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าวผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๒. ข้าวราคาต่ำ ๓. การขาดเมล็ดพันธุ์ดี ๔. การใช้อัตราเมล็ดต่อไร่สูง	๑. ผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างน้อย ๒. ราคาผลผลิตข้าวค่อนข้างต่ำ ๓. เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ที่ใช้บริโภค ๔. เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ปลูกข้าวอัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัม/ไร่	๑. ตรวจสอบวิเคราะห์ดิน ๒. เพิ่มแร่ธาตุให้กับดิน ๓. จำหน่ายยุงฉาง ๔. ผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง ๕. ลดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เหลือ ๑๕ กิโลกรัม/ไร่	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ขาดแคลนแรงงาน ๒. การอพยพเคลื่อนย้ายของวัย แรงงานเข้าเมืองหลวง ๓. ค่าจ้างแรงงานสูง ๔. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม	๑. แรงงานส่วนใหญ่สูงวัย ๒. ค่าจ้างแรงงานต่อวันสูง ๓. เกษตรกรไม่มีการจำหน่าย	๑. ใช้เทคโนโลยีในการผลิต ๒. รวมกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มแปลงใหญ่	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ไม่มีมาตรฐานรับรอง	๑. เกษตรกรแปรรูปผลผลิตแล้วไม่มี	๑. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ	ทุกตำบล	ปานกลาง

ตารางที่ ๒๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๒.ไม่มีงบประมาณ	มาตรฐานรับรอง เช่น อย. ๒. ขาดงบประมาณในการแปรรูป ผลผลิต			

ตารางที่ ๒๕ การจัดทำ

TOWSMatrix

	จุดแข็ง (O)	จุดอ่อน (W)
	<p>๑. พื้นที่ปลูกข้าวอยู่ในเขตทุ่งกลาร่องไห้ ซึ่งเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวหอมมะลิ</p> <p>๒. ข้าวมีคุณภาพสูง</p>	<p>๑. น้ำท่วมเป็นประจำ ดินขาดความสมบูรณ์</p> <p>๒. ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง</p> <p>๓. แหล่งน้ำไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้นาน</p> <p>๔. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดทักษะ</p>
โอกาส (O)	<p>๑. พื้นที่เหมาะสำหรับปลูกข้าว</p> <p>๒. รัฐบาลส่งเสริมข้าวหอมมะลิอินทรีย์มากขึ้น</p>	<p>๑. ผลผลิตปลอดภัยเป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจากเดิม</p> <p>๒. รัฐบาลมีนโยบายแก้ปัญหาอุทกภัย มีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ</p>
ภัยคุกคาม (T)	<p>๑. ปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูก</p> <p>๒. เกษตรกรบริหารจัดการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า</p> <p>๓. ตระหนักถึงการระบาดของโรคป้องกัน</p>	<p>๑. พัฒนาแหล่งน้ำให้สามารถกักน้ำ</p> <p>๒. ลดการใช้สารเคมี</p> <p>๓. ส่งเสริมอาชีพหลังการทำนา</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ พื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย
- ๑.๒ รัฐบาลส่งเสริม ทำให้เกิดความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ผลผลิตทางที่ปลอดภัยเป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นจากการทำการเกษตร
- ๒.๒ รัฐบาลมีนโยบายแก้ปัญหาภัยแล้ง ทำให้เกิดการบริหารจัดการน้ำที่ดี

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูกที่เหมาะสม
- ๓.๒ ให้เกษตรกรบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ พัฒนาแหล่งกักน้ำ ปลูกป่าทดแทน
- ๔.๒ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- ๔.๓ ส่งเสริมอาชีพหลังฤดูทำนา

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ
ผลผลิตและข้าวอินทรีย์ เพิ่มมูลค่า	๑) ส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการผลิตการแปร รูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ได้คุณภาพและมาตรฐาน	๑.โครงการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการผลิตข้าว หอมมะลิคุณภาพ
	๒) ส่งเสริมและเพิ่มช่อง การตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าว	๒.โครงการตลาดเกษตร อินทรีย์
	๓) ขยายพื้นที่ข้าวอินทรีย์	๓.โครงการเกษตรอินทรีย์ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ
ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น	๑) ส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการผลิตมันสำปะ หลังให้ได้คุณภาพและปริมาณ	๑.โครงการส่งเสริม และพัฒนา ศักยภาพการผลิตมัน สำปะหลังด้วยระบบน้ำ

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ YSF

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ
พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มขึ้น	๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร รุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาอาชีพ การเกษตร	๑.โครงการส่งเสริมและพ ฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๓.๒.๒ วิทยาลัยชุมชน

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ
พัฒนาวิทยาลัยชุมชนให้ ในระดับดี	๑) ยกระดับคุณภาพและ เสริมสร้างวิทยาลัยชุมชนสู่ ความเข้มแข็ง	๑.โครงการส่งเสริมและ พัฒนา นวิทยาลัยชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ
เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร้ เพิ่มขึ้น	๑. เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณ การ	๑.โครงการขุดสระน้ำขนาด เล็กในไร้นา (บ่อจิว)
ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูเพิ่มขึ้น	๑. เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม ๒.ส่งเสริมและพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑.โครงการวนเกษตรเพื่อการ ยังชีพ ๒.โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ สาธารณะ ๑.โครงการส่งเสริมแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณ/งบประมาณ									
						๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙		๒๕๗๐	
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑.โครงการ	เพื่อให้	๑๐ ตำบล	๑๐ ตำบล	-อบรม	๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐
	ส่งเสริม และพัฒนา ศักยภาพ การผลิต ข้าวหอม มะลิ คุณภาพ	เกษตรกรมี ความรู้ และ เทคโนโลยีใน การผลิตข้าว ให้มีคุณภาพ ดี				ราย		ราย		ราย		ราย		ราย	
	๒.โครงการ	เพื่อให้	๑๐ ตำบล	๑๐ ตำบล	-อบรม	๑๕๐	๑,๒๑๐,๕๐๐	๑๕๐	๑,๒๑๐,๕๐๐	๑๕๐	๑,๒๑๐	๑๕๐	๑,๒๑๐	๑๕๐	๑,๒๑๐

	เพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต ข้าวหอม มะลิ คุณภาพ	เกษตรกรมี เมล็ดพันธุ์ ข พันธุ์ ข้าวที คุณภาพ			-สนับสนุนป จจ การผลิต -ตรวจรับรอง	ราย		ราย		ราย	,๕๐๐	ราย	,๕๐๐	ราย	,๕๐๐
	๓.โครงการ ส่งเสริมและ พัฒนา ศักยภาพการ ผลิตมัน สำปะหลังน้ำหยด	เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตมัน สำปะหลัง	๔ ตำบล	๔ ตำบล	-อบรม -สนับสนุนปัจจัย การผลิต	๒๕๐ ราย	-	๒๕๐ ราย	-	๒๕๐ ราย	-	๒๕๐ ราย	-	๒๕๐ ราย	-
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑.โครงการ ส่งเสริมแล พัฒนา เกษตรกรรุ่น ใหม่	เพื่อพัฒนา เกษตรกรรุ่น ใหม่ สามารถรั เทคโนโลยี ใหม่ๆ เพื่อ	๑๐ ตำบล	๑๐ ตำบล	-อบรม	๓ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๖๐,๐๐๐

	พัฒนาอาชีพ														
	เกษตร														
๒.โครงการ	เพื่อพัฒนา	๑๐ ตำบล	๑๐ ตำบล	-อบรม	๒	๔๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๔๐,๐๐๐	
ส่งเสริมและ	วิสาหกิจระดับ														
พัฒนา	ปานกลางเป็น														
วิสาหกิจ	ระดับดี														
ชุมชน															

๕๐

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณ/งบประมาณ									
						๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙		๒๕๗๐	
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.
พัฒนาพื้นที่	๑.โครงการ	เพื่อให้	๑๐ ตำบล	๑๐ ตำบล	-อบรม	๑๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๐	๓,๐๐	๑๐๐	๓,๐๐	๑๐๐	๓,๐๐
ทรัพยากร	ชุดสระน้ำ	เกษตรกรมีสระ			-สนับสนุน	บ่อ		บ่อ		บ่อ	๐,๐๐	บ่อ	๐,๐๐	บ่อ	๐,๐๐
การเกษตร	ขนาดเล็กใน	น้ำขนาดเล็ก							๐		๐		๐		๐

